

AKPINAR

51.

Mayıs - Haziran 2014

Yıl: 9

ISSN: 1306 - 3731

4 TL

KÜLTÜR SANAT VE EDEBİYAT DERGİSİ

Sayı

PROF. DR. NÂZİM HİKMET POLAT'LA BİR SÖYLEŞİ

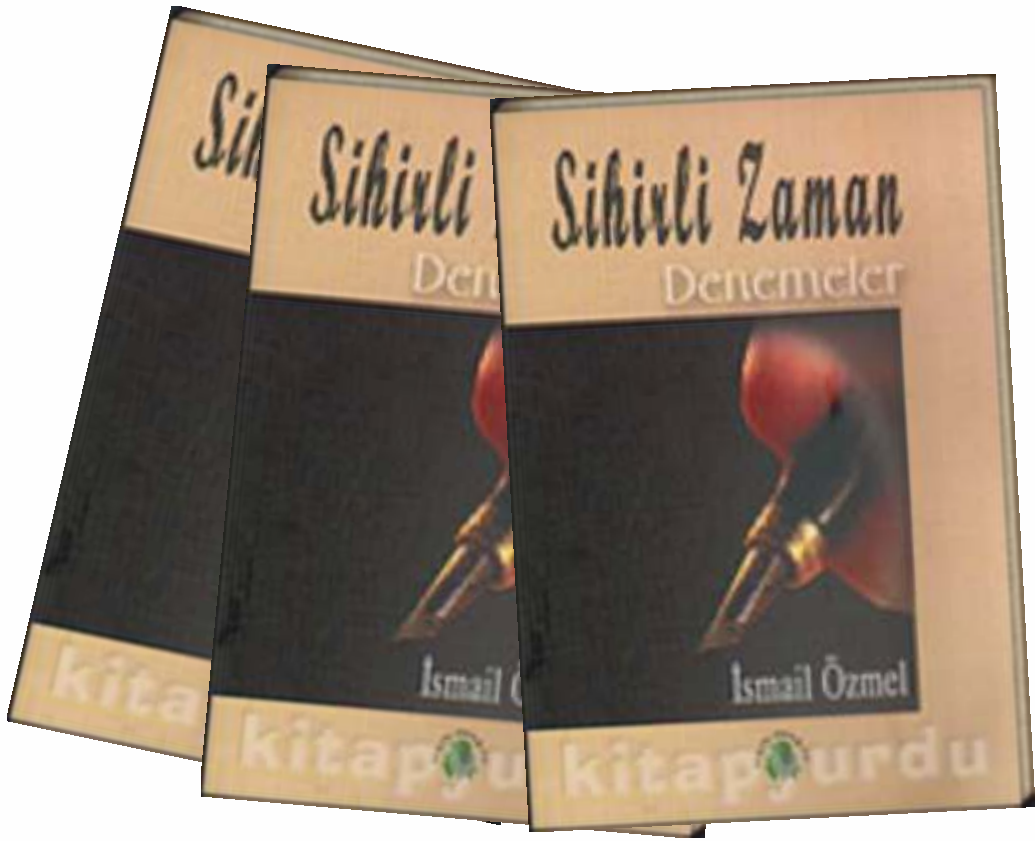

Prof. Dr. Nâzım Hikmet POLAT ile Mutat Soyak'ın yaptığı söyleşi.

Yazılar: İsmail Özmel, Ali İhsan Kolcu,
Kibar Ayaydın, Muhsin İlyas Subaşı, A. Vehbi Ecer

Şiirler: İsmail Özmel, Erdal Noyan,
Murat Soyak, Mehmet Baş, Tuğba Özenç.

www.akpinardergisi.com

Yesevi *Geleneğinden*
bir
~ CUMHURİYET AYDINI ~
A. Vehbi ECER

Mehmet ÇELEBİ

KİTAP İSTEME ADRESİ

SERÇEÖNÜ MAH.
AHMET PAŞA CAD.
ÇİÇEK İŞ MERKEZİ
KAT: 4 NU: 15
KOCASINAN KAYSERİ

FİYATI: 20 TL.
TOPLU TALEPLERDE 15 TL.

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
MEHMET ÇELEBİ
500 98 98

AKPINAR

Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi

Yıl: 9 Sayı: 51 / Mayıs-Haziran 2014 ISSN: 1306-3731

SAHİBİ ve GENEL YAYIN YÖNETMENİ

İsmail ÖZMEL
ismailozmel@hotmail.com

YAYIN KURULU

İsmail ÖZMEL
Kibar AYAYDIN
Murat SOYAK

DANIŞMA KURULU(HAKEM HEYETİ)

Prof. Dr. Abdulkadir YUVALI (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet BURAN (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Pervin ÇAPAN (Muğla Üniversitesi)

YAZIŞMA VE YÖNETİM YERİ

Yeni Çarşı İş Merkezi B Blok Nu. 1/5 NİĞDE
Telefon: 0.388 213 12 50 Belgegeçer: 0.388 233 35 45

ABONE ÜCRETİ

Sayı: 4 TL
Yıllık Abone Bedeli: 25 TL
Resmî Abone Bedeli: 50 TL
Yurtdışı Abone Bedeli: 30 Avro
Posta Çeki: 5145515 (İsmail ÖZMEL)

GRAFİK & TASARIM

İlhami KARAN

BASIM YERİ

Karan Ofset

Selçuk Mh. Selçuklu Cd. 36/B • NİĞDE
Tel: 0.388 233 66 22 Belgegeçer: 0.388 233 88 11

Dergiye gönderilen yazı ve şiirler basılsın basılmıyın geri verilmez. Yayınlanması istenen yazıların el-mek adresimize gönderilmesi gerekmektedir. Dergimizde yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve şiirlere ücret ödenmez. Yayın kurulu gerekli gördüğünde yazılarda değişiklik yapabilir.

İÇİNDEKİLER

- 3 Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat ile Söyleşi
Murat SOYAK
- 11 Ahmet Hamdi Tanpınar'a Takdimimdir
İsmail ÖZMEL
- 15 Hilmi Yavuz ya da Bir Fahri Profesör'ün
Olağanüstü Çeviriyazı Perişanlığı!
Ali İhsan KOLCU
- 27 Bir Hülya Adamının Romanı:
Ahmet Hamdi Tanpınar
Kibar AYAYDIN
- 34 9 Haziran Senfonisi
İsmail ÖZMEL
- 35 Elden Ne Gelir Ölümüne
Erdal NOYAN
- 36 Ah İstanbul
Murat SOYAK
- 37 Niğde
Mehmet BAŞ
- 38 Vatan Biziz Biz Vatan
Tuğba ÖZENÇ
- 3 9 Kadir Karaman'ın Şiiri
Muhsin İlyas SUBAŞI
- 42 SEHER VAKTİ
- 43 Denemeyi Deneme mi?
Ahmet Vehbi ECER
- 44 Bâbü'lî'de Hayat Kitabı

Sevgili Akpınar Okuyucuları,

ORTAK ANILARA İHTİYACIMIZ VAR

Türk Dünyasının bilgelerinden bir kısmı Niğde Üniversitesinde bir araya geldi. Birkaç gün beraber çalıştılar, bildiriler sunuldu, konuşuldu. Bir dost dedi ki, İsmail Özmel, bu toplantıları bir cümle ile değerlendir, ne bir kelime fazla, ne bir kelime eksik. Tek bir cümle. Düşünürken, “Ortak anılara ihtiyacımız var” cümlesi ağızdan adeta döküldü. Ortak anılara ihtiyacımız var.

Türk Dünyasının bilgelerinden bir kısmı Niğde Üniversitesinde bir araya geldi. Birkaç gün beraber çalıştılar, bildiriler sunuldu, konuşuldu. Bir dost dedi ki, İsmail Özmel, bu toplantıları bir cümle ile değerlendir, ne bir kelime fazla, ne bir kelime eksik. Tek bir cümle. Düşünürken, “Ortak anılara ihtiyacımız var” cümlesi ağızdan adeta döküldü. Ortak anılara ihtiyacımız var.

Hayatın önemli iki yüzü var, siz iki veçhesi de diyebilirsiniz, matematik ve edebiyat, bizi hem çağı anlamaya, hem de çağdaş zirvelerle yarışmaya çağırıyor.

Tarihte yaşadığımız ve yaşattığımız değerler; kemal noktasından, insanlık idealine giden yolda; en güvenli yol göstericimiz olmaya devam ediyor.

Tarihin çeşitli sahnelerini canlı tutarak, doğru yolun, yardımlaşma ve dayanışmadan geçtiğini, beraber, elele ve gönül gönüle daha güçlü, daha verimli olacağımızı bilerek bir aradayız. Ortak duygulara, ortak anılara ihtiyacımız var. Onun için bu birlikteliği saygı ve sevgiyle selamlıyor, dost ve anı kazandırıcı olmasını diliyorum.

BİLMECE VE FIKRALARINIZA SAYFALARIMIZI AÇIYORUZ

Hiçbir yerde yayınlanmamış bilmece ve fıkralara sayfalarımızı açıyoruz. Siz şimdiden bilmeceleri ve fıkraları toplamaya başlayınız. Yazı kurulumuzdan geçenleri; dergimizdeki yeni köşemizde; yayınlamaya söz veriyoruz. Yeterli ilgi uyanırsa bu bilmece ve fıkraları bir kitap halinde yayınlamayı düşünüyoruz.

Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat’la Murat Soyak bir söyleşi yaptı, ilgiyle okuyacağınızı umuyorum.

Prof. Dr. Ali İhsan Kolcu uzun bir aradan sonra bir tenkit yazısı, İsmail Özmel ve Kibar Ayaydın Tanpınar’la ilgili yazıları, Muhsin İlyas Subaşı, A.Vehbi Ecer şiir tahlil ve kitap tanıtım yazıları, Mehmet Nuri Yardım yeni kitabı ile huzurlarınızda.

İsmail Özmel, Erdal Noyan, Murat Soyak, Mehmet Baş, Tuğba Özenç şiiirleriyle dergimizi süslediler.

Daha güzel sayılarda buluşmak dileği ile hoşça kalın, sağlıklı kalın.

İSMAİL ÖZMEL

Prof. Dr. Nâzım Hikmet Polat ile Söyleşi

Murat SOYAK

—Yeni edebiyat sahasında çeşitli konular üzerine yaptığınız araştırma-inceleme çalışmalarınız kitaplaştı. Şahabettin Süleyman, Müdafaa-i Milliye Cemiyeti, Ömer Seyfettin, Şerafettin Mağmumi, Rûbab Mecmuası, Metevellizade Ömer İhya, Tarsusizade Münif son dönemde yaptığınız araştırma-inceleme çalışmalarının konu başlıklarını oluşturuyor. Özellikle devrin şahsiyetlerine ait hatıra türü eserlerden hareketle yeni edebiyatımızın karanlıkta kalan noktalarını bir aydınlatma çabası gözleniyor. “Hatıra” türünün edebiyat dünyamıza ne tür katkıları olmuştur, hatıra türünde yazılan eserler okunduğunda yeni edebiyatımızın kuruluşu ve gelişimi açısından nasıl bir sonuç ortaya çıkmaktadır?

Edebiyat araştırmalarında, her türlü kaynağın kullanımında olumluluklar da olumsuzluklar da bulunabilir. Mesela her zaman en güvenilir kaynak olarak bildiğimiz resmî belgelerin bile her zaman gerçeği gösterdiği söylenemez. Çünkü resmî belgeler bazen somut bilgi sunmak yerine, siyasal erki ellerinde bulunduranların kanaatlerini verirler.

Hatıra türünün de olumsuzlukları vardır.

Öncelikle her türlü hatırat eserinin bir öznellik taşıdığı unutulmamalıdır. Aynı yere, şahsa, olaya; her hatırat yazarı kendi penceresinden bakar. İnsan duygusal bir varlıktır. Her hatıratın merkezinde, az çok, yazarın kendisi vardır. Hele hele bazı yazarların hatıratı, dünyanın merkezine o kalem sahibini oturtur.

İkinci olarak hatıratın yazılması ile anlattığı dönem arasındaki zaman, hafızalardan bazı şeyleri silmiş olabilir. Silme bile yanlış hatırlamaya düşürebilir. Nitekim aynı kalem sahibinin aynı mesele üzerinde iki farklı tarihte farklı şeyler yazdığı bilinmektedir. Ömer Seyfettin hakkındaki bilgilerimizin çoğunu, en yakın arkadaşı Ali Canip Yöntem'e borçluyuz. Fakat Ali Canip, farklı tarihlerde, hatırat kırıntıları çerçevesinde verdiği bilgilerle araştırmacıların yanılgısına sebep olmuştur. Ali Canip'in ayrıntıyı yanlış hatırlaması, olmayacak şey değildir. Yanılgıyı fark etmesi gerekenler, araştırmacılarıdır.

Hatırat türündeki eserlerin bu tür olumsuzlukları, günlüklere dayalı olarak

yazıldığında, en aza indirilmiş olabilir. Araştırmacı, bu incecik farkı dikkate almak zorundadır. Bazı romancılar bile eserlerine gerçeklik hissi vermek maksadıyla günlük biçiminde kaleme alınmış hatırat kullanırlar. Hem hatırat hem de bir kurgu eseri olan romanda mektuplar ve belgeler de aynı amaçla kullanılabilir.

Olumsuzluk olarak görülen bu hususlarda gerekli tedbirler alındığı takdirde, hatırat türü, edebiyat araştırmalarının vazgeçilmez kaynakları arasında olur.

—Hikâyemizin kurucu şahsiyeti Ömer Seyfettin hakkında “Külliyâtına Girmemiş Yazılarıyla Ömer Seyfettin” isimli kitabınız yayımlanmıştı. Ömer Seyfettin’in hikâyeciliği, eserleri ve bilinmeyen çalışmaları hakkında neler söylersiniz?

Ömer Seyfettin, 36 yıllık kısa ömrüne rağmen edebiyatımızda kalıcı etkileri bulunan biridir. “Hikâyemizin kurucu şahsiyeti” ifadeniz, bu etkinin bir yönünü dile getirmektedir. Ama daha derin bir etkisini dil konusunda görebiliriz. Onun yazı hayatına başladığı zamanlar, Edebiyat-ı Cedide’nin hükümran olduğu yıllardır. O da ilk kalem tecrübelerini aynı özentiyile yazdı. Fakat bir müddet sonra, bu hatalı gidişattan dolayı kalemi elinden bırakacak duruma geldi. Nihayet, daha önce birkaç defa görüldüğü hâlde beklenen sonuca varamamış sadeleşme hamlelerinden birine kalkıştı: Yeni Lisan hareketi... Bu hamle tam zamanında yapılmıştı. Devrin; Türk’ü kendisini tanıma ve öz değerlerine güvenmeye davet eden –davet eden değil mecbur bırakan- şartları, Yeni Lisan’a ilgiyi artırdı. Fakat başarının asıl anahtarı, dil konusunda ileri sürdüğü nazari görüşlerin bizzat Ömer Seyfettin tarafından hikâyeye ve sonra diğer türlerde kullanılmasıdır. Onun hikâyeciliğindeki en büyük başarı da işte bu noktadadır. Anlatıcı, içimizden biri gibi anlatır; kahraman, tanıdığımız biri gibi konuşur. Her şey, tabii konuşma etrafında şekillenir. 165 hikâyesinin her biri ayrı bir konu üzerindedir. Birkaçı dışında hiçbir hikâyesinde yama gibi duran fazlalık unsur/kısım yoktur.

Sorunuzun ikinci kısmına gelince:

Sağlığında, yazı faaliyetinin küçük bir kısmı kitaplaşabilmişti. Büyük bölümü ise yakın tarihlerde bir araya getirildi. Ali Canip, Şerif Hulusi Kurbanoglu / Sayman, Tahir Alangu, Fevziye Abdullah Tansel ve Muzaffer Uyguner’in gayretlerine rağmen Ömer Seyfettin’in yazı faaliyetinde bazı boşlukların bulunduğunu görünce “Külliyâtına Girmemiş Yazılarıyla Ömer Seyfettin” adlı kitabı yayımlamaya karar verdim. Daha sonra değerli akademisyen Hülya Argunşah, bu metinleri de içeren, Ömer Seyfettin’in Bütün Eserleri’ni yayımladı. Diğer bazı kimseler bunlardan

seçmeler yaptılar.

Fakat Ömer Seyfettin külliyyatında hâlâ bazı boşluklar vardır. Bunun birinci sebebi, gazete ve dergi koleksiyonlarımızın yetersizliğidir. Mesela, yazarları arasında onun da bulunduğunu ve en az 1460 sayı çıktığını bildiğimiz Turan gazetesinin Millî Kütüphane’de (Ankara) ancak 3 (üç) sayısı vardır. Diğer kütüphanelerdeki sayılarını da hesaba katacağumuzda bile küçük bir kısmını elde edebiliyoruz.

Ömer Seyfettin külliyyatındaki boşlukların diğer bir sebebi de onun bazı yazılarını takma ad ve rumuzlarla, bazılarını ise imzasız yayımlamasıdır. Takma adların zorlukları muamma çözenin bile ötesindedir. Onun sanılan bir takma ad, beni ve benden önceki yukarıda andığım araştırmacıları da yanıltmıştı. Ona ait sanılan birçok metnin ona ait olmadığını, bir yazı ile açıklama gereği duydum. Aradan geçen sürede bazı yeni metinler bulduk. Kayıp hükmündeki söz konusu metinler arasında kitapçıklar da vardır, küçücük fıkralar da. Bunların yayımlanması, Ömer Seyfettin külliyyatını biraz daha geliştirecektir.

—Az bilinen bir Jöntürk olan Dr. Şerafettin Mağmumi hakkında çeşitli çalışmalarınız mevcut. Dr. Şerafettin Mağmumi’nin hayatı, şahsiyeti ve edebiyatımıza katkıları hakkında bilgi verir misiniz?

Şerafettin Mağmumi, Jöntürlük tarihinin en önde gelen isimleri arasında sayılmalıdır. İttihat ve Terakki Cemiyeti’ni kuran ilk halkada, ilk beş veya sekiz kişi arasında bulunmasına rağmen, bu konuda yazılmış en ciddi eserlerde bile Mağmumi adı anılmamıştır. Bunun sebebi, onun küskünlerden olmasıdır. Bütün mücadelesine rağmen Cemiyet içindeki diğer kanadın, Ahmet Rıza grubunun galip gelmesi, onu bir öğrenilmiş çaresizliğe ve küskünlüğe itmiştir. Tarih, küskünlerden bahsetmez. Tarihi galipler yazar. Bu vesile ile söylemeliyim ki işte bu sebeple tarihe, sadece doğruların yer aldığı bir alan olarak bakmak yanlıştır. Tarihçi bilgi kaynaklarının galiplere hangi mesafede olduğuna dikkat etmelidir. Böyle bir dikkatten mahrum olanlar, Mağmumi’yi görememişlerdir.

Mağmumi; yüksek seviyeli, iyi eserlere imza atmış bir yazar değildir. 14 cilt kitabı basılmıştır. Basılamayıp gazete ve dergi sayfalarında kalanların da bir o kadar olduğunu kabul edelim. Fakat iyi edip olmak, çok yazmakla ilgili görülemez. Ancak onun kalemindeki değer, az veya çok yazmaktan ileri gelmiyor. Mağmumi, seyahat ve hatırat türündeki eserleriyle kültür tarihimizin vazgeçilmez isimleri arasındadır.

“Şerafettin Mağmûmî kimdir?” diye soruyorsunuz:

9 Kasım 1869’da dünyaya geldi. Üsküdar-Paşakapısı Askerî Rüşdiyesinden

sonra kaydolduğu Gülhane Askerî Tıbbiyesinden 1894'te mezun oldu.

Tıbbiyedeki öğrenciliği sırasında, İttihat ve Terakki Cemiyetinin Hikmet Emin, Mehmet Reşit, İshak Sükûti ve Abdullah Cevdet ile birlikte ilk kurucuları arasında yer aldı, cemiyetin zabıt kâtipliğini üstlendi. Bundan dolayı soruşturma ve kovuşturmaya uğradıysa da cezası Sultan II. Abdülhamit tarafından affedildi.

İstanbul'da Haydarpaşa Hastahanesinde göreve başladıktan kısa bir müddet sonra, kolera salgınından ötürü, Bursa ve civarında (9 Eylül 1894), daha sonra ise Adana, Beyrut, Halep ve Şam vilayetlerinde görevlendirildi (Mayıs-Aralık 1895).

1896 başında İstanbul'a dönen Mağmûmî, görevlendirildiği Kastamonu'dan Romanya'ya geçip, oradan Paris'e kaçtı. Orada Meşveret (Mechveret) ve Mizan gazetelerinde "Sâî" takma adıyla, Sultan II: Abdülhamid yönetimine karşı muhalefete başladı. Ahmet Rıza pozitivismine ve Cemiyetin Türk olmayan üyelerinin Girit'teki Yunan isyanı ve Müslüman katlini haklı gösteren tavırlarına karşı koydu. 1897 kongresinden sonra ikiye bölünen cemiyette, Ahmet Rıza ve onun taraftarı Dr. Nâzım grubunun karşısında, Mizancı Murat Bey kanadının sözcüsü olarak görüldü.

Dâhiliye ve göz hekimliği alanında meslekî ihtisas yaptı. Ahmet Rıza grubuna muhalif olanların toplandığı Mısır'a gitti (1901). Kahire'de birkaç arkadaşıyla birlikte, önemli Jöntürk yayınlarından olan Türk gazetesi çıkardı (1907).

II. Meşrutiyet'in ilânını takip eden günlerde, İstanbul'a geldiyse de artık İttihat ve Terakki Cemiyetinin başka ellerde ve muhalif kanattan Ahmet Rıza grubunun idarî kadrolarda etkili olduğunu görmenin hüznüyle tekrar Kahire'ye döndü. 20 Temmuz 1927'de Kahire'de öldü, orada defnedildi.

Mağmûmî'nin hâtıraları, işte böyle fırtınalı bir ömrün özeti olduğu için önemlidir. Bu hâtıraların tamamına yakını, onun gezip gördüğü yerleri/şeyleri anlattığı için gezi edebiyatımız bakımından da son derece kıymetlidir.

Henüz Tıbbiye öğrencisi iken yazı hayatına başlayan Mağmûmî'nin tamamı veya bir kısmı çeşitli yayın organlarında tefrika edilen veya kitaplaşacağı duyurulan "Çiçek yahut İzdivac-ı Nebâtât", "Hıfz-ı Sıhhat-i Şakirdan", "Hayat-ı Beşer", "Deste", "Örnek", "Hürriyet İçin..." ve "Vereme Karşı Müdafaa" adlı eserleri dışında, 14 cilt halinde basılmış kitapları şunlardır:

- 1- Başlangıç, 1890.
- 2- İlm-i Nebâtât, 1890.
- 3- Kimyâ-yı Uzvî ve Fenn-i İспенçiyarî, 1891.
- 4- Vücut-ı Beşer, 1892.

5- Ramazan Hediyesi, 1894.

6- Kamûs-ı Tıbbî, Kahire, 1. C., 1910; 2.C., 1912.

7- Nasıl Zengin Olunuyor?, Kahire, 1910.

8- Paris'ten Yazdıklarım, Kahire, 1911.

9- Düşündüm ki, Kahire, 1913.

10- Hakikat-ı Hâl, 1914.

11- Seyahat Hâtıraları (I. C., 1909; II. C. 1908, III. C. 1911. Bu kitaplar, II. ve III. C. Harid Fedai ile birlikte olmak üzere tarafımızdan yayımlanmıştır.).

—**Dergicilik tarihimiz üzerine de çalışmalarınız bulunmaktadır. Bu araştırma-inceleme çalışmalarınızdan birisini de Rûbab Mecmuası üzerine hazırladınız. O devir içinde Rûbab Mecmuası'nın yeri, muhteviyatı, yazarları ve tesirleri hakkında neler söylersiniz?**

Rûbab Mecmuası, II. Meşrutiyet döneminin en dikkate değer süreli yayınlarından. Çünkü dönemini temsil kabiliyeti hayli yüksektir. Sebebi, en kısa şekilde şöyle açıklanabilir.

A. Farklı siyasî oluşumlara mensup kimseleri bünyesinde toplamıştır.

Rûbab mecmuasının edebî müdürü Şahabettin Süleyman; önceleri İttihat ve Terakki taraftarı iken, Ahmet Samim'in İttihatçılar tarafından öldürülmesi üzerine, onlara karşı etkili bir muhalefete başlayan aydınlardandır. Hatta 1910-11 yıllarında Osmanlı Demokrat Fırkasının sözcülüğünü yapmıştır.

İttihat ve Terakki Cemiyetinin (1892) Fırka-i İb'ad veya diğer adıyla Osmanlı Demokrat Fırkasının (1910) kurucularından Abdullah Cevdet, Rûbab'ın yazarları arasındadır.

Rûbab kadrosundan Rıza Tevfik Bölükbaşı da önce İttihatçı, sonra muhalif isimlerdendir ve Hürriyet ve İtilâf Fırkasının kuruluşunda önemli rol oynamıştı.

Tevfik Fikret, Edebiyat-ı Cedide'den iki dostu ve kalem arkadaşı olan Hüseyin Kâzım Kadri ve Hüseyin Cahit Yalçın ile birlikte İttihat ve Terakki adına Tanin gazetesini çıkarmıştı. Fikret, Rûbab'ı çıkaranların ihtiramla karşıladıkları simalardan biri, hatta "Şark'ın en ulvî lika-yı şiir ve irfanı" diye alkışladıkları bir şairdir.

Rûbab'ın siyasî kimliği ile dikkat çeken bir başka siması da Ahmet Reşit Rey'dir.

Rûbab'ın edebî müdürü Şahabettin Süleyman'ın kardeşi Memduh Süleyman da derginin siyasete ilgi duyan yazarlarından. Tıpkı onun gibi II. Meşrutiyet yıllarının Sosyalist aydın kadrosu içinde yer alan Lem'i Nihat da Rûbab

kadrosundandır. Hürriyet ve İtilaf Fırkasının ilk kurucu üyeleri arasında yer aldığı için 1912-1918 arasında Türkiye dışında yaşamaya mecbur kalan Hüseyin Siret Özsever de Rûbab şairlerindedir.

Rûbab şairlerinden Cenap Şahabettin, II. Meşrutiyet'in ilanını takip eden birkaç yıl İttihat ve Terakki taraftarı olarak Şûrâ-yı Ümmet, Tanin, Hürriyet ve Hak gibi önemli İttihatçı yayın organlarında yazmıştı. I. Dünya Savaşı sonrasında ise Hürriyet ve İtilaf Fırkasının önde gelen bürokratları arasındadır. Hatta İttihatçılara olan dargınlığı, onu, Kurtuluş Savaşı'na inanmamaya sürüklemiştir.

Bunlar yanında, daima İttihat ve Terakki taraftarı olan Celâl Sahir Erozan, Hamdullah Suphi Tanrıöver de Rûbab'da sesi duyulanlardandır. Hamdullah Suphi, II. Meşrutiyet ve Cumhuriyet yıllarının önde gelen Türkçü simalarındandır. Tanrıöver, hem İttihat ve Terakki, hem de Millî Meşrutiyet Fırkası ile birlikteliği bilinen Türk Ocağının uzun yıllar başkanlığını yapmıştır

B. Edebî ve kültürel oluşumların hepsine açık olmuştur. Dönemin hem ferdiyetçi hem de toplumsal faydacı sanat anlayışları Rûbab'da yansıma bulabilmiştir. Fecr-i Âtî mensuplarının çoğu, bu dergide yazmışlardır. Şahabettin Süleyman yanında Abdülhak Hayri, Ahmet Haşim, Fazıl Ahmet Aykaç, Emin Bülent Serdaroğlu, Celâl Sahir Erozan, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Köprülüzade Mehmet Fuat, Refik Halit Karay, M. Rüştü, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Mehmet Ali Tevfik Yükselen ve Tahsin Nahit de Rûbab'ın yazı kadrosunda bulunuyorlar.

Millî Edebiyat hareketinin bazı kalemlerini veya Fecr-i Âtî'den sonra Millî Edebiyat anlayışına yönelenlerin bir kısmını da Rûbab'da görüyoruz. Yukarıdaki isimlerden Fazıl Ahmet Aykaç, Emin Bülent Serdaroğlu, Celâl Sahir Erozan, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Köprülüzade Mehmet Fuat, Refik Halit Karay, M. Rüştü, Hamdullah Suphi Tanrıöver ve Mehmet Ali Tevfik Yükselen, bunlardandır.

II. Meşrutiyet yıllarının diğer bir edebî toplama Yeni Nesil, Nesl-i Âtî veya Nâyiler adıyla ki bu grup da önce Rûbab'da kendini göstermiş, kendisini kabul ettirmek için Fecr-i Âtî'ye karşı yaptığı mücadeleyi Rûbab sayfalarıyla kamuoyuna duyurmuştur.

C. II. Meşrutiyet Devri'nin basın ve kültür hayatının özelliklerini yansıtmak bakımından da Rûbab'ın tartışılmaz değeri vardır. Bu dönemin basın ve kültürel hayatının belli başlı özellikleri şöyle sıralanabilir:

1. Feminist eğilim
2. Çocuklara Yönelik Yayın Sıklığı

3. Edebî Tartışmaların Sıklığı
4. Harp Edebiyatına rağbet
5. Natüralizme inanmak
6. Mensur şiir ve kısa hikâye bolluğu
7. Resimli Süreli Yayın Bolluğu
8. Mizahî Süreli Yayın Bolluğu
9. Baskı güzelliği

Çok uzun süreceği için bunların ayrıntılarına giremeyiz burada. Ama bu özelliklerin tamamının Rûbab'la temsil edildiğini söyleyebiliriz.

—Son devir edebiyatımızda dergilerin yeri önemlidir. Zira şairler, yazarlar bir dergi çevresinde toplanarak edebiyat-sanat-fikir davasını canlı tutmuşlardır. Dergilerin mektep olduğu fikri yaygındır. Günümüzde yayımlanan edebiyat-sanat dergilerini nasıl buluyorsunuz, bu husustaki tenkidleriniz ve tavsiyeleriniz nelerdir?

Tanzimat'tan sonraki kültür, edebiyat, sanat, edebiyat, iktisat, siyaset ve daha akla gelebilecek her türlü alanda yaşananlar ve düşünülenlerin tamamı süreli yayın organlarında saklıdır. Süreli yayın organları gerçek anlamda bilgi bankalarıdır. Bir örnek olarak Rûbab hakkında biraz önce bir şeyler söyledik. Aynı şeylerin hepsi veya bir kısmını pek çok dergi ve gazete için söyleyebiliriz.

—**Yazmanın öncesinde okumak eylemi vardır. Fakat günümüzde maalesef nitelikli okuma uğraşı ihmal ediliyor. Birtakım teknolojik araçlar sanki okumanın önüne geçti. Oysa nitelikli okuma olmaksızın gerçek başarı elde edilemeyecektir. Yetişme çağındaki çocuklara, gençlere okuma alışkanlığını nasıl kazandırabiliriz, bu hususta ne tür çalışmalar yapılmalıdır?**

Bizden sonrakilere okuma alışkanlığı (yani zevki) vermenin yolu yöntemi taktır: Bizim okumamız... Çocuk, hergün ve her ortamda okuyanlarla yaşayınca, okumayı varlık sebebi olarak algılayacaktır. Televizyon ve aynı türden iletişim vasıtalarının insanı okuma tembeli yaptığı söylenir ama bu türden tembelliği olanların televizyon kültüründen de mahrum olduğunu düşününüz. Bu daha kötü değil mi?

-Bu söyleşi için teşekkür ederiz.

-Ben de teşekkür ederim.

NÂZİM HİKMET POLAT, 1955 Bahçecik-Oltu doğumludur. İlkokulu Bahçecik köyünde (1968), ortaokulu Oltu'da (1971), Öğretmen Okulu'nu Tokat ve Bolu'da okudu (1975). Yüksek tahsilini Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı (1979).

Atatürk Üniversitesi (Erzurum) ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde (Van) Araştırma Görevlisi olarak çalıştı (1981-1985). Aralık 1984'te "Doktor" ünvanını aldı. Cumhuriyet Üniversitesi'nde (Sivas) Yardımcı Doçent (1985), Doçent (1993) ve Profesör (1999) oldu. Sonra Niğde Üniversitesi'ne geçti (2001). Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde (KKTC) Misafir Profesör olarak çalıştı (2004-2007). Hâlen Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Yeni Türk Edebiyatı Profesörüdür. Ayrıca, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı görevini yürütmektedir.

Yenileşme Devri Türk Edebiyatı Anabilim Dalı öğretim üyesi olarak, Tanzimat sonrası kültür hayatımızın süreli yayınlarda saklı bulunduğu inancıyla, çalışmalarını bu alanda yoğunlaştırdı. Türklük Bilimi Araştırmaları adlı, 18 yılını doldurmuş uluslararası hakemli bilimsel bir dergi çıkarmaktadır.

Yayımlanmış kitapları:

1. Şahabettin Süleyman, Kültür ve Turizm Bak. Yay., Ankara 1987.
2. Müdafaa-i Milliye Cemiyeti, Kültür Bak. Yay., Ankara 1991.
3. Külliyyâtına Girmemiş Yazılarıyla Ömer Seyfettin, Arma Yay., İstanbul 1988.
4. Türk Çiçek ve Ziraat Kültürü Üzerine -Cevat Rüştü'den Bir Güldeste, Kitabevi Yay., İstanbul 2001.
5. Bir Jöntürk'ün Serüveni -Dr. Şerafettin Mağmumi'nin Hayatı ve Eserleri-, Büke Yay., İstanbul 2002.
6. Rübâb Mecmuası ve II. Meşrutiyet Dönemi Türk Kültür, Edebiyat Hayatı, Akçağ Yay., Ankara 2005.
7. Eski ile Yeni Arasında Mütevellizade Ömer İhya, Niğde Üni. Yay., Niğde 2005.
8. Bir Osmanlı Doktorunun Seyahat Anıları -Avrupa Seyahat Hâtıraları -Dr. Şerafeddin Mağmumî, Boyut Yay., İstanbul 2008 (Harid Fedai ile).
9. Taşrada Bir Meş'ale Şeref Gürbüz, Bizim Büro Bas., Ankara 2009.
10. Anadolu ve Suriye'de Seyahat Hâtıraları-Doktor Şerafettin Mağmumî, Cedit Neşriyat, Ankara 2010
11. Ömer Seyfettin -Bütün Hikâyeleri, Yapı Kredi Yay., İstanbul 2011.
12. Bir Jöntürk'ün Şiir Dünyası -Tarsusizade Münif ve Şiirleri -I, (Ramis Karabulut ile), Ankara 2011.
13. II. Meşrutiyet Dönemi Türk Edebiyatı, (H. Argunşah ile), AÖF Yay., Eskişehir 2012.
14. Yenileşme Devri Türk Edebiyatından Çizgiler, Kurgan Yayınevi Ankara 2012.
15. Tanzimat Sonrası Türk Kültür Hayatından Yansımalar, Kurgan Yay., Ankara 2012.
16. Üç Güzeller Masalı, Kurgan Yay., Ankara 2013.
17. Kitapname, Kurgan Yay., Ankara 2013.
18. Sivas Türk Ocağı Dergisi: Birlik (A. Bozdoğan, Y. Ayata ve T. Haykır ile), Türk Ocağı Sivas Şubesi Yay., Sivas 2014.

Ahmet Hamdi Tanpınar'a Takdimimdir

İsmail ÖZMEL

Kendinle ve denizle tanıştığın Sinop ilinde başlayan serüven; hayatın, anıların ve onların çağrışımı ile kurduğun dünya; ne yazık ki Dünyam'ın gerçekleşmemesi sebebiyle bir kısmı hafızanızda ve kaleminizin mürekkebinde kalmak bahtsızlığına uğramış olsa da, yazdıklarınızın büyüğü dünyasından, her nesil kabiliyeti nispetinde istifade etmeye devam edecektir. Dünyam'ın yayın hayatına ulaşmamış olması içimizde ince ve derin bir sızı, bir burkulma yaratıyor. Hayata tutunmak ve ölmek için seçtiğiniz bu can simidi, birçok kalem ve gönül adamını şevklendirdiğini, yüreklendirdiğini, bir edebiyat ve fikir dergisi çatısı altında ne gibi iksirlerin, ne gibi ümitlerin yattığını da böylece ispatlamış olmaktadır.

Deniz bir sirayet unsuru olarak hafızanıza ve kaleminize öyle ilhamlar vermiş ki Sinop'taki deniz ile Antalya'daki deniz sizi, gecenin ve zamanın bütün olumsuzluklarına rağmen; odanızın önünde hissetmenin mutluluğunu yaşıyor da; neden 1918'de yüksek öğrenim vesilesiyle tanıştığınız İstanbul anıları; bu zincirin bir halkası olarak görünmüyor? Yoksa kıyıları süsleyen yalıların arasından boğaza ulaşmak biraz da zor mu görünüyordu? Yoksa "Açık Deniz" hatırına Yahya Kemal ustanıza mı bıraktınız İstanbul'u ve Boğaziçi'ni anlatmayı. Ya değilse Sinop, Antalya derken, her tahayyülün küçük kaldığı o zirveler zirvesi, gönüller sultanı İstanbul'u hatırlamamak mümkün mü?

Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum;
Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum.

...

...

Mağlupken ordu, yaşlı dururken bütün vatan
Rü'yâma girdi her gece bir fatihane zan.
Hicretlerin bakiyesi hicranlı duygular,
Mahzun hudutların ötesinden akan sular.

Gönlümde hep o zanla beraber çağıldadı,
Bildim nedir ufuktaki sonsuzluğun tadı!

Bir gün dedim ki istemem artık ne yer ne yâr,
Çıktım sürekli gurbete, gezdim diyar diyar;
Gittim o son diyâra ki serhaddidir yerin
Hâlâ dilimdedir tuzu engin denizlerin!

Yahya Kemal Beyatlı

Hocana ve üstadına gösterdiğin bu saygı her nesilde devam etmeli. Çünkü:

“Vatanın fatihi cedlerle beraber yaşamak” bu sihirli söz ve taşıdığı derin mana, vatani düşman çizmelerinden kurtarmak mücadelesini önce duygu ve düşüncede gerçekleştirmek, azim ve kararlılıkla vatana ve hürriyete sahip çıkmak, meseleye ilmin ve hür düşüncenin filizlendiği Üniversiteden başlamak, tarifsiz bir ümit ve tahayyülleri renklendiren aydınlık bir geleceğin habercisi olmuştur.

Sonbahar'da Antalya'da yorgun inleyen; denizin sesi mi, yoksa akşamın hicranıyla yalnızlığı iliklerinde hissedeni; Tanpınar mıdır? Bu verimli sarılığı ve bitkinliği ilham eden şehir mi, deniz mi, yoksa senin bir türlü tatmin olmayan ruhun mu? Yoksa şehri mi anlatmak istedin, Antalya denizini mi, yoksa manzaradaki sembollerle ruhundaki bitip tükenmeyen çalkantıları mı anlatmak istedin?

SONBAHAR'DA ANTALYA

“Ne yorgun inliyor sahilde sesin!
Ruhunun hicranı akşamla eş mi?
Neye bir verimli hasta gibisin
Ruhunla ıstırap yoksa kardeş mi?

Karşı ormanlardan geçen atlı kim?
Deniz, uzaklarda yanan bir şey var...
Ufkun sükûnuna ölüm mü hâkim,
Niçin sustu demin inleyen rüzgâr?”

A. Hamdi Tanpınar

“Neye bir verimli hasta gibisin

Ufkun sükûnuna ölüm mü hâkim”

mısraları esasında Antalya denizini bahane ederek, şairin hicranlarını mı terennüm ediyor. Annesini tifüsten Musul topraklarına bırakıp gelmiş duygulu bir kalbin terennümleri böyle oluyor zahir.

Yaşadığın hicranın büyüklüğü ve derinliği ancak Antalya gibi Akdeniz’e kucağını açmış bir şehirde, uzaklarda kalmış anıların “uzaklarda yanan bir şey var”, “ufkun sükûnuna ölüm mü hâkim” sorusunu sorduran acılar ancak denize fısıldanırdı, sen de onu yapmışsın.

Ahmet Haşim’in annesini kaybettiği o coğrafyanın size miras kalan kaderi, bu hüznün şekillenmesine bir katkısı olabilir mi diye epey düşündüm. Haşim’le kader birliğinin hicranı da var mı bu duyguların içinde bilemedim.

Bu ilginç bağlantı yıllar önce kalbime bir şair duyarlılığının ikrarı gibi gelmiş, “Aynı Kaderin şairi Haşim ve Tanpınar” isimli şiiri ilham etmişti:

AYNI KADERİN ŞAİRLERİ HAŞİM VE TANPINAR

Melâli anlamayan nesle sitem etti Haşim

Tanpınar dilde rüya halini kurdu

Aldı duasını Türkçenin.

Zamanla, sabırla tatlandı acı,

Meyve umuduyla dikti ağacı.

Özlemleri doyuran hayal perdeye

El değmeden gittiler, nafile deme.

Böyle bir hicrana şiir dediler

Feda ettiler saadeti, sanat namına.

Rüyayı ifşa eden bir çift göz gibi camlar

Sözlerden ve tüllerden bir dünya yarattılar.

Gelecek kuşaklara ilham oldu her biri

Hayatın büyüüne söylediler şiiri.

Mısralar şekillendi hayalle ve sanatla

Tefekkür zaman oldu, zaman oldu hatıra.

Ve tadından habersiz akıp giden bir ırmak

Unutulmaz serüven, uçup giden ömre bak.

İsmail Özmel

(2005)

Yıllar önce bir öğrencisi olarak Kurdun Ölümü'nü yorumlarken, sonra da surlarda Fetih günlerini yaşayan ve zaman kayması içinde ruhi bir tatmini öğrencileri ile beraber duymak isteyen o farklı insan, kişiliğinizin bir şiir ve hülya adamı olmanızın ilk temellerini mi atıyordu? Bu farklı mekânlarda Türk tarihinin azametini ve Türkçenin ifade ve ahenk sırları içinde malzeme topladığını ve bunları yaparken de öğrencilerinin ruhlarına bir ilham gibi bu zenginlikleri koymaya çalıştığını farkında mıydınız? Ne dersiniz? O, izlerde surlarda, taşlarda her noktada İstanbul'un büyümlü silüetini de zihnimize derç etmek istediğini, ayrıntılara kadar inerek bir tadat ve tespit yaptığını biliyor muydunuz?

Bir mülakata verdiğiniz cevapta: Fuat Köprülü en büyük âlimimizdir. İlk Türk tarihçisidir. Vesikaya bakmayı, cemiyet hadiselerini bir terkip halinde görmeyi ondan öğrendik. Şayan-ı dikkat bir sezişi vardır. Yazık ki Türkiye'de o da bütün edebiyatımız ve fikir hayatımız gibi yeni nesil tarafından az okunuyor" diyorsunuz. (O.Okay, s:105-106)

Yeni nesil sizi okumaya ve yorumlamaya devam ediyor. Umarım ki bunu hissediyor, ebedi istirahat yerinizde huzurla uyuyorsunuzdur.

Not: Dünyam, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın yayınlamayı düşündüğü ve uygulamaya geçiremediği derginin adı.

Hilmi Yavuz ya da Bir Fahri Profesör'ün Olağanüstü Çeviriyazı Perişanlığı!

Ali İhsan KOLCU*

Kesb-i hüner âlemde değildir hüner ancak
Ehl-i hünerin kadrini bilmek de hünerdir

Ragıp Paşa

Âlişanzade İsmail Hakkı'nın 1927 yılında Türkçe'ye tercüme ettiği Elem Çiçekleri'nin latin harfleriyle ilk çeviriyazımı 2005 yılında tarafımdan yapıldı. Baskı sürecinde kitabın başına bir talihsizlik geldi. Hazırlık aşamasında iki dosyayla çalıştığımızdan matbaaya tashih edilmemiş yani anlam okuması tamamlanmamış ikinci dosya gitti. Benim düzelttiğim nihai metin değil ham metin baskıya girdi. Böylece içinde birçok düzeltilmesi gereken yanlışlar olduğu gibi kaldı. Durum fark edildikten sonra Yayınevi bu hatalı baskının büyük bir bölümünü piyasadan çekmesine rağmen kitap kısmen de olsa dolaşıma girdi.

Fakat asıl mesele bir baskı yanlışlığı değil Hilmi Yavuz'un bu konuda değişik zamanlarda yazdığı yazılarla kopardığı yaygara ve yaptığı goygoyculuk beni rahatsız etti. Hilmi Yavuz'la tanışıklığım Baudelaire'in Türk şairlerine tesiri üzerine hazırladığım Albatros'un Gölgesi adlı kitabım vesilesiyledir. Söz konusu kitabın Yazarlar Birliği'nin 2002 En İyi İnceleme ödülü alması münasebetiyle o zamanlar TRT'de yaptığı Şiir Her Zaman programına beni davet etti. O programda Baudelaire ve benim kitabımı konuştuk. Ben çeşitli eserlerimde başka yazarlardan olduğu gibi yeri geldiğinde Hilmi Yavuz'dan alıntılar yaptım. Hilmi Yavuz da benim çeşitli eserlerimden hatırı sayılır derecede beslendi. Gerek TRT'de gerek başka televizyonlarda yaptığı programlarda gerekse yazılarında bazen zikrederek bazen zikretmeyerek benim eserlerime göndermelerde bulundu. Kimi programları neredeyse benim kitaplarım üzerinden şekillendi.

TRT'deki televizyon programının ardından Hilmi Yavuz birkaç ay sonra o zamanlar çalıştığım Atatürk Üniversitesi'ne bir konferans vermek üzere geldiğinde tekrar görüştük. Sohbet esnasında Elem Çiçekleri'nin ilk baskısını hediye ettim ve kitabın başına gelen talihsizliği bizzat kendim anlattım. Akabinde Hilmi Yavuz biri 13

Eylül 2006 diğeri 20 Eylül 2006 tarihinde olmak üzere Zaman gazetesindeki köşesinde Elem Çiçekleri ve Âlişanzade Üzerine, adlı iki yazı yazdı. İki makale de tamamıyla benim Elem Çiçekleri ve Baudelaire'in Türk şairlerine etkisini incelediğim Albatros'un Gölgesi (Baudelaire'in Türk Şairlerine Tesiri Üzerine Bir İnceleme) kitabımdan kotarılmış bilgilerle vücut bulmuştur. Hilmi Yavuz ikinci makalesini şu cümlelerle bitirmektedir:

"Ali İhsan Kolcu'ya Âlişanzade'nin 'Elem Çiçekleri' çevirisini Latin harflerine aktararak yayımladığı için teşekkür borçluyuz. Gelgelelim, kitapta o kadar çok ve o kadar vahim dizgi yanlışları var ki, bunların (eğer bir ikinci basımı yapılırsa) mutlaka düzeltilmesi gerekiyor." (Zaman gazetesi 20 Eylül, 2006)

Görülüyor ki Hilmi Yavuz bizim verdiğimiz bilgiyi de kullanarak yazısını bir temenniyle bitirmektedir. Buraya kadar her akademisyenin hoşgörüsüyle karşılayacağı iyi niyetten asla şüphe etmedik. Fakat asıl mesele bundan sonra başlamaktadır. Aradan iki yıl geçtikten (2008) sonra Hilmi Yavuz tekrar Erzurum'a geldi. Fakülte'deki odama kadar gelerek beni ziyaret etti. Doç. Dr. Ahmet Sarı'nın da hazır bulunduğu bu sohbet ortamında ben kendisine o zamanlar yeni çıkmış olan Modern Türk Şiiri I, Şiir Tahlilleri adlı kitabımı imzalayıp hediye ettim. Söz konusu kitapta onun da bir şiirini tahlil ettiğimi ve onu eleştirdiğimi yüzüne karşı söyledim. Kitaptaki kendi şiirinin tahlilini yüksek sesle ve zaman zaman zoraki kahkahalar atarak okudu. Belli ki benim şiir tahlilim değişik çevrelerce şımartılmaya alışmış Hilmi Yavuz'u rahatsız etmişti. Benden beklediği övgüyü bulamamıştı. Fakat orada işi şakaya vurup renk vermedi. Benden beklemediği eleştirim ağırlına gitmiş olacak ki durup dururken, "müflis tüccar eski defterleri karıştırmış" misali daha önce iki yazı yazdığı Elem Çiçekleri hakkında bu kez 2 Şubat 2011'de Zaman gazetesindeki köşesinde "Bir Çeviriyazı Perişanlığı Elem Çiçekleri I" ve "Bir Çeviriyazı Perişanlığı Elem Çiçekleri II" adlı bir hafta arayla birbirini takip eden iki yazı daha yazdı. Bu yazılarda benim söz konusu çeviriyazıdaki sözde yanlış okumalarımı sıralayarak, adımı ve unvanımı itibarsızlaştırma gayretine girdiği görülmüştür.

Bir eleştiri yazısından çok bir öç alma hamlesini andıran bu yazıyı da doğrusunu isterseniz pek ciddiye almadım. Çünkü ülkenin parlak zekâlarına karşı bu tür sataşmalar Hilmi Yavuz'un medya mahallesinde sık sık yaptığı ve alışkanlık haline getirdiği tuhafliklarından biriydi.

Ben yıllar boyunca verdiğim eserlerle ne yaptığını ve ne yapabileceğini bilen bir akademisyen olarak yaşadım. Hariçten gelen seslere itibar etmeden kervanımı

yürütmeye çalıştım. İyi ki de öyle yapmışım. Yoksa her kilometrede hariçten gelen seslerle meşgul olsaydık bu kadar parlak bir akademik hayatımız olmaz, Hilmi Yavuz'un da bilgi dağarcığını besleyen şu kadar esere imza atamazdık.

Biraz düşününce Hilmi Yavuz'un bu ani çıkışının sebebini anlamakta gecikmedik. Biz de ertesi gün Zaman gazetesinde yayımlanan bir yazımızla Hilmi Yavuz'a gerekli cevabı verdik. Biz de yazımızı "Polemiklere ayıracak vaktim yok!" cümlesiyle bitirmiştik. Fakat Hilmi Yavuz bir defa daha, polemik yapacak muhatap bulamamanın sıkıntısı içinde olmalı ki bu kez adımızı zikretmeden 29.01.20014 tarihli Zaman gazetesindeki köşesinde "Müeyyide" adlı yazısında (Hasan Bülent Kahraman vesilesiyle) yine bize sataştığını gördük. İşlerimizin ve yürüttüğümüz projelerin yoğunluğu nedeniyle bu sataşmayı da görmezden gelmek niyetindeydim. Fakat artık bir eleştiri ahlaksızlığına dönüşen bu sataşmaya Hilmi Yavuz'un anladığı dil ve üslupla hak ettiği cevabın verilmesinin zamanını geldiğine hükmettim.

İmdi Hilmi Yavuz'un benim kendi şiirini eleştirdiğim noktadan söyleyecek bir sözü yok mudur ki temcid pilavı gibi benim eski yazıyı bilip bilmediğimi sorgulamakta tamamen sehven bir talihsizlik sonucu baskıya girmiş ve ham metne ait okuma yanlışlarımı gündeme getirerek (bir adam bir kitap hakkında dört yazı yazar mı?) adımı itibarsızlaştırmaya çalışmaktadır. Benim eski yazı konusundaki yetkinliğimi sorgulamak Hilmi Yavuz'un haddine mi düşmüştür. Yüksek lisansını eski yazılı bir mecmua üzerine yapmış doktora tezini hazırlamak için 1859'dan 1901'e kadar olan bütün Osmanlı matbuatını (kitap, gazete ve mecmua koleksiyonları, salname vd.) baştan sonra okumuş ve bir benzeri kolay kolay yapılamayacak olan Türk şiirindeki bütün Batı envanterini tespit edip tesirlerini incelemeye kadar vardırıan Türkçe'de Batı Şiiri (Tanzimat ve Servet-i Fünun Devirlerinde Batı Edebiyatından Yapılan Şiir Tercümelere Üzerinde Bir Araştırma (1859-1901) (bir nüshasını Hilmi Yavuz'a da hediye etmiştim) eserim onbinlerce sayfa eski yazının okunup taranması ve çeviriyazısıyla oluşmuştur. Keza Lamartine, Musset, İsmail Gaspıralı, Türk Şiirinde Yokluk Fikri ve Âkif Paşa'nın Adem Kasidesi, Tercüme Şiirler Antolojisi gibi eserlerim de hep eski yazıya dayanan çalışmalardır. Bu bağlamda Hilmi Yavuz benim donanımlımı ölçecek kıratta ve kalibrede biri değildir. Hilmi Yavuz beni, etrafında dolaşan, yalancı şöhretleri davet edip konferans verdirmekten başka bir faaliyetleri olmayan yetenek fakiri, kimlik erozyonuna uğramış, kitapsız, makalesiz, sözde akademisyenlerle karıştırmış olmalı.

Yirmi yıldan beridir ağırlıklı olarak Türk şiiri üzerinde çalıştım ve çalışmaya devam ediyorum. Batı şiirinden Türk dünyasına kadar elimi atmadığım konu yok gibi. Çalışarak öğrenen ve öğrendiklerini ürüne dönüştürerek paylaşan bir akademisyenim. Edebiyat pazarında kimin ne kadar ettiğini gayet iyi bilirim. Hilmi Yavuz benim kantarımda kendi değerini gördükten sonra telaşa kapılmış ve hiçbir akademik, bilimsel ve ahlaki ölçütlere uymayan medya tetikçiliği yaparak şiirini eleştirmeme başka kanaldan cevap vermeye çalışmıştır.

Türkiye bir akıl tutulmasından geçiyor. Belli zümrelerin değişik amaçlarla kollayıp edebiyat ve kültür arenasına sürdükleri Hilmi Yavuz da fırsatı ganimet bilip hemen her alanda kendisini gündemde tutacak polemiklere girişmektedir. Şiiri ile anılmayan Hilmi Yavuz magazin münakaşalarıyla idare-i maslahat etmektedir. Herhalde dünyada ondan daha çok polemik yapan, yapmak için çıldıran biri yoktur. Bu yüzden birer edebiyat magazini olmaktan öteye geçmeyen yazılarının bir değeri ve itibarı olmadığını ona yazı yazdıran gazete ve dergi sahiplerinin anlama zamanı gelmiştir. Hilmi Yavuz başkalarının yazdıkları üzerinden 'konuşan' biridir. Şimdiye dek daha kendisinin Türk edebiyatının herhangi bir meselesini açıklığa kavuşturan bilimsel referansları olan uzun bir makalesini ya da ciddi bir kitabını göremedik. Bilimin dedikodusunu yapmak bilim değil magazindir!

Bu meyanda Nâbî'yi anmamak kabil midir?.

Bir iki harf-i tasavvuf kapmış

Kendini pîr-i tarikât yapmış!

İmdi gelelim benim kazaen basılmış kitabımdaki okuma yanlışlarına. Tashihi yapılmamış, anlam okuması tamamlanmamış bir metinde sayısız yanlışın olabileceğini kim inkâr edebilir? Kitabın ilk baskısının dumanı tüterken başına gelen talihsizliği Hilmi Yavuz'a bizzat ben söyledim. Hazret güya yeni bir şey keşfetmiş bir mucit edasıyla arz-ı endam ediyor. Ne büyük fukaralık, ne büyük dalgınlık!

Öncelikli olarak şunu hatırlatalım. Hilmi Yavuz (nihayet!) artık bir Fahri Profesör'dür. Bir üniversitemiz kendisine "Fahri Profesörlük" payesi vermiştir. Yani benimle ilgili yazılarında (bu sıralarda Profesör Hasan Bülent Kahraman'a da sataştı), hani sık sık Yeni Türk Edebiyatı Profesörü tabirini sıkça kullanmaktadır ya; işte onun Fahrisi... Demek ki karşımızda "akademinin övücü" Hilmi Yavuz vardır. Üstüne üstlük çalıştığı üniversitede Senior Lecturer'dir. Fakat ben Hilmi Yavuz'un unvanlarıyla asla ilgilenmiyorum ve o konuya asla girmeyeceğim. Sadece, konjonktürün rüzgârıyla bedavadan değil, büyük emeklerle alınmış akademik

unvanlara daha saygılı olmaya davet ediyorum. Nitekim şimdilerde kendisi de 'Fahri Profesör'dür. Bu bakımdan ben de kendisine "Fahri Profesör" diye hitabedeceğim.

Fahri Profesör Hilmi Yavuz benim Elem Çiçekleri kitabımdan vahim yanlışları yayımladı. Kamuoyunun bilgisine sundu. Bir Yeni Türk Edebiyatı profesörünün yaptığı yanlışları göstererek vatana büyük bir hizmette (!) bulundu. Ben de daha büyük bir hizmette bulunarak Fahri Profesör ve Senior Lecturer Hilmi Yavuz'un benim çevirimi esas alarak ve Fransızca asıllarıyla karşılaştırarak yayımladığını iddia ettiği Elem Çiçekleri (Kadim yay. Ank. 2012)'ndeki "kepazelikleri" (bu tabir Fahri Profesör Hilmi Yavuz'a aittir, yoksa benim terbiyem buna müsait değildir.) yani okuma yanlışlarını tıpkı onun yaptığı gibi bir liste halinde sunacağım.

Fahri Profesör Hilmi Yavuz dört yıl yaz tatiline gitmeden üşenmeyip asıllarıyla karşılaştırarak yaptığı Elem Çiçekleri yayını eğer buysa, biz Fahri Profesör Hilmi Yavuz'dan devlet ve millet adına rica edelim, lütfen bir vatan hizmeti olarak bir daha böyle çeviri yapmasın. Zira üçer aydan dört mevsim, bir sene etmektedir. Demek ki Fahri Profesör Hilmi Yavuz bu yanlışlarla dolu çeviriye bir yılını vermiştir!!!

İmdi gelelim Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz'un kendi çevirisinde yaptığı yanlışlara.

Hatalı yayını ben yaptığıma göre Fahri Profesör Hilmi Yavuz'un metninin hatasız olması gerekir.

Ben onun gibi davul çalıp akademi ve edebiyat mahallesini sahura kaldıran acemi tenkitçilerden olmayacağım. Sadece yeni başlayan bir tanışma ve samimiyet havası içinde basılan kitabının yanlışlarını daha piyasaya çıkar çıkmaz kendisine söyleyen açık sözlü ve açık yürekli bir akademisyeni, pespaye sözlerle sırtını verdiği medya gücünü kullanarak itibarsızlaştırmaya çalışmanın karşılıksız kalmayacağını göstermek isterim.

Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz'un yayımladığı Elem Çiçekleri'nde bu kadar vahim hataların olması düşündürücüdür. Bir yıllık bir zamanda (her şiire iki gün düşüyor) bu denli "kepazeliklerin" yapılması nasıl açıklanabilir?

Şimdi Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz'un okuma yanlışlarını gösterebiliriz:

Elem Çiçekleri'nin Mukaddimesi'nde "Bu evsâf" söz grubu (Ve evsâf) diye yanlış okunmuş. (sayfa E.Ç. 27; Hilmi Yavuz baskısı.20) Aynı Mukaddime'de "âsâr hakkında da variddir" söz grubu (âsâr hakkında variddir) diye okunmuş, dahi

anlamındaki “da” görülmemiş.(sayfa E.Ç. 37; HY. 25). Yine aynı Mukaddime’de “eserinin” sözcüğü (sayfa E.Ç.45 H.Y.29) (eserlerinin) diye okunmuş.

Hâkim’le Hakîm’i karıştıran Hilmi Yavuz, yine Mukaddime’de yer alan “hakîm-i şehir Pascal” ifadesini (Hâkim-i şehir Pascal) (sayfa E.Ç.52; HY.33) diye okumuştur. Pascal’ın meşhur bir filozof olduğunu biliyorduk ama ünlü bir yargıç olduğunu Hilmi Yavuz’dan öğrendik. Aynı Hilmi Yavuz bu kez 5 numaralı şiirde “mashara” kelimesini (mazhara) diye yanlış okumuştur. (sayfa E.Ç.77; H.Y. 46) Bu ne dalgalıktır Hilmi Yavuz!!!! Aynı manzumede “u’cube” kelimesini (a’cube) diye okuyor. (sayfa E.Ç.77; H.Y. 46) Ne acaiplik!

Hilmi Yavuz bu kez La Muse Malade / Hasta Perî-yi İlham şiirinde “hüküm-fermadır” söz grubunu (Hüküm-fermandır) diye okuyarak ‘fermanını’ veriyor.(sayfa E.Ç.83; H.Y.50)

La Muse Vénale / Para Canlı Perî-yi İlham şiiri de Hilmi Yavuz’un yanlış okumalarından nasibini alıyor. “sarayların âşığı” tamlaması (sarayların aşkı) diye olağanüstü bir şekilde çevriliyor. (sayfa; E.Ç.84; H.Y.51)

Yanlış okuma konusunda iyice coşan Hilmi Yavuz hızını alamıyor. 22 numaraları Hymne À La Beauté / Hüsne Na’t manzumesinde yer alan “soluyarak” sözcüğünü (soyularak) diye okuyor. (sayfa; E.Ç.102; H.Y.68) Bu okuma biçimi ister istemez akıllara, “Ekâbir-i Kureyş soluyarak girdi” cümlesini başka türlü okuyan sonradan olma mollaları hatırlatıyor.

Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz bu kez 23 numaralı Parfum Exotique / Yabancı Rayiha manzumesinde “ağaçlarının” sözcüğünü (ağaçların) şeklinde okuyarak yanlışlar zincirine bir halka daha ekliyor. (sayfa; E.Ç.104; H.Y.69)

Okuma ‘kepezeliklerini’ sürdürmeye devam eden Hilmi Yavuz 24 numaralı La Chevelure / Saçlar şiirinde “lülelerinizin” sözcüğünü (lülerinizin) diye okumuş. (sayfa, E.Ç.106; H.Y.71)

25 numaralı şiir de Hilmi Yavuz’un okuma yanlışlarından nasibini alıyor. “göründüğün” sözcüğü Hilmi Yavuz’a (göründüğüm) şeklinde ‘görünüyor’. (sayfa; E.Ç. 107; H.Y.72) Hilmi Yavuz hani dört yıl yaz tatilinde üşenmeden bu metinleri asıllarıyla karşılaştırıp okumuştun!!!!

Otobanda ters yola girmiş Temel gibi karşısına çıkan her yanlışını doğru zanneden Hilmi Yavuz bu kez 26 numaralı şiirde “getirirdin” sözcüğünü (getirdin) diye okumuştur. (sayfa; E.Ç.108; H.Y.73) Aynı şiirde “maasi” sözcüğü de (maâsi) olacak. Bu manzume Hilmi Yavuz’un okuma yanlışlarından bir türlü kurtulamıyor.

“zannettiğin” sözcüğünü Hilmi Yavuz (zannettiğim) şeklinde zannediyor olmalı ki yanlış okumuş! (sayfa; E.Ç.108; H.Y.73) Hilmi Yavuz son eklere gelince yoruluyor olmalı!

Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz 31. De Profundis Clamavi manzumesinde “çıplak bir memlektir” tamlamasını (çıplak ve memlektir) diye okuyarak Baudelaire’in eksiğini (!) tamamlıyor. (sayfa; E.Ç.117; H.Y.80) Aynı manzumenin başlığı Âlişanzade İsmail Hakkı tarafından De Pofondis Calmavi şeklinde yazılmıştır. Âlişanzade kitabın sonunda hata-sevap cetvelinde bu yanlışını düzeltiyor. Fakat Âlişanzade’nin yanlış diye doğrusunu verdiği kelime de yanlıştır. Profondis sözcüğü Profondis olacaktır. Hilmi Yavuz buna bile dikkat etmemiş. Ne demeli!!!

Fahri Profesör Hilmi Yavuz 35. Remords Posthume / Öldükten Sonra Azâb-ı Vicdanî şiirinde “sineni” kelimesini (sinemi) şeklinde okuyarak Elem Çiçekleri’ni “sineye çekiyor.” (sayfa; E.Ç.123; H.Y.84)

Le Cadre / Çerçeve manzumesinde yer alan “o her şey” tamlaması da Hilmi Yavuz’un hışmına uğrayarak (o her şeyi) biçimine çevriliyor. (sayfa; E.Ç.131; H.Y. 92) Hilmi Yavuz’un son ekleri oku(t)ma konusunda ciddi sıkıntıları var.

41 numaralı manzumede “Kâri’i” sözcüğü (kâri) okunmuş. “Bir santur gibi kâri’i itâb etsin” dizesinde kâri özne değil nesne olacak. (sayfa; E.Ç.133; H.Y.94)

Senior Lecturer Hilmi Yavuz’un son ekleri okumadaki sıkıntısı devam ediyor. 43 numaralı, Tout Entière / Hep Birden şiirinde “işaret edemeyeceği” söz grubu (işaret edemeyeceğin) şeklinde okunmuştur. (sayfa; E.Ç.136; H.Y.96)

Le Flambeau Vivant / Canlı Meşale şiirinde “balmumuların” kelimesi (balmumların) şeklinde okunmuş. Yine aynı şiirde Hilmi Yavuz Elem Çiçekleri’ne katkıda (!) bulunmaya devam ediyor. “solduramayacağı” kelimesini (solduramadığı) şeklinde okuyor. (sayfa; E.Ç.138; H.Y.98)

47 numaralı, Réversibilité / İlk Sahibine Hakk-ı Rücû’ manzumesi de Hilmi Yavuz’un rötüşlerinden nasibini alıyor. “hassamıza” sözcüğü (hevesimize) diye çevriliyor ve Hilmi Yavuz bu şiirden de ‘hevesini’ alıyor. Aynı manzumede “garaz” kelimesini (garazı) şeklinde okuyor, yani Elem Çiçekleri’ne katkıda(!) bulunuyor. (sayfa; E.Ç.142; H.Y.101). İnsan sormadan edemiyor. Ey Hilmi Yavuz senin Baudelaire’e ne garazın var? Yine aynı manzumede Âlişanzade İsmail Hakkı hata-sevap cetvelinde “bükülmüş” sözcüğünün yanlış olduğunu, doğrusunun “sıkılan” olduğunu belirtmesine rağmen Hilmi Yavuz aynı yanlış sürdürmüştür.

Yine aynı şiirde “buğz” sözcüğünü Fahri Profesörümüz “ba’zı” diye okuyor. Dizenin okunuşu “Karanlıkta sıkılan yumruklar ve buğz ve adavet yaşları” şeklinde olacak. Hilmi Yavuz ikinci “ve”yi de görmüyor. (sayfa; E.Ç. 142; H.Y.101).

Fahri Profesör Hilmi Yavuz L'Aube Spirituelle / Fecr-i Rûhanî şiirinde bu kez “kemirici” sözcüğünü (kemirci) diye okumakta ve sözcüğün bir harfini saf dışı bırakmaktadır. (sayfa; E.Ç. 147; H.Y.104).

Le Flacon / Küçük Şişe şiiri de Hilmi Yavuz’un hışmına uğramaktan kendisini kurtaramıyor. “Tozlu” kelimesini “tuzlu” okuyarak şiire ‘terbiye’ veriyor. (sayfa; E.Ç.149; H.Y.106)

Senior Lecturer Hilmi Yavuz, Nurullah Ataç gibi “ve” bağlacının düşmanı mıdır nedir ya görmezden geliyor ya da bu bağlacı kendisinden sonraki kelimeye katarak ortadan kaldırıyor. Le Chat / Kedi şiirinde de “vecd ve istiğrakları” Hilmi Yavuz’un elinde (vecd istiğrakları)’na dönüşüyor.

Yine aynı şiirde “yoktur ki” sözcüğünü Hilmi Yavuz beğenmiyor ve (bu kadar ki) diye çeviriyor. Nereden nereye? Hilmi Yavuz bu manzumede de kesip biçmeye devam ediyor. “Onda her şey” söz grubuna da Hilmi Yavuz “Onda her şeyi” diyerek Baudelaire’in eksikliğini (!) tamamlıyor. (sayfa; E.Ç.155; H.Y.110). Aynı şiirin ikinci bölümünde “Mutîâne” sözcüğü (muticâne) diye okunuyor. Lugate yeni bir kelime ekleniyor! (sayfa; E.Ç.156; H.Y.111).

Le Beau Navire / Güzel Gemi şiirinde “güzellikleri” kelimesini (güzelliklerini) diye okuyor Hilmi Yavuz. (sayfa; E.Ç.158; H.Y.112)

Fahri Profesör 56 numaralı L'Invitation Au Voyage / Seyahate Davet şiirinde “mezcederek” sözcüğünü (meze ederek) okuyor ve Baudelaire’in bu güzel şiiri Hilmi Yavuz’un elinde ‘meze’ olmaktan kurtulamıyor. (sayfa; E.Ç.161; H.Y.114)

L'Irréparable / Telâfi Edilemeyen şiiri de Fahri Profesör’ün gazabına uğruyor. “uzun vicdan azabını” tamlamasını Hilmi Yavuz (uzun ve vicdan azabını) biçiminde okuyor. Yani metne bir “ve” bağlacı ekliyor. Bunu yaparken vicdanın hiç sızlamadığını Hilmi Havuz!(sayfa; E.Ç.163; H.Y.116)

Chant D'Automne / Sonbahar Şarkısı manzumesinde “parlaklığı” kelimesi (parlaklığına) diye okunmuş. Hilmi Yavuz Baudelaire’in bu dizesini beğenmemiş olacak ki yeniden yazıyor. (sayfa; E.Ç.167; H.Y.119) Aynı şiirin ikinci bölümünde yer alan “güz mevsimi sonunun sarı ve tatlı ışığından telezzüz edeyim” dizesindeki “sarı” sözcüğü (sap) diye okunmuş. Yani sapla saman birbirine karıştırılmış! (sayfa; E.Ç.168; H.Y.120)

Fahri Profesör Hilmi Yavuz boş durmuyor. Franciscæ Meae Laudes / Franciscæ Meae'ye Methiye şiirinde yer alan "inziva ve vahdetinde" söz gurubunu büyük bir ustalık göstererek (!) (İnziva ve hiddetinde) şeklinde okuyor. (sayfa; E.Ç.176; H.Y.126)

Les Chats / Kediler şiirinde "tahte'l-ârz" tamlaması (tahtü'l-ârz) şeklinde okunmuş. Tahte's-şuûr, tahte'l-bahr örneklerindeki gibi olacak. (sayfa; E.Ç.184; H.Y.134)

Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz çam devirmeye devam ediyor. 71. La Pipe / Çubuk şiirinde "ve kalbini avutan ve fikrini" dizesindeki "ve" bağlacını yine kaldırıyor. Benim "greyder okuması" dediğim bir eylemi gerçekleştiriyor. Düzleyip geçiyor! (sayfa; E.Ç. 186; H.Y. 136)

Le Mort Jeyeux / Şen Ölü şiirinde "içinden" sözcüğünü (içinde) biçiminde okuyor. Ve tabiatıyla ölünün keyfini kaçırıyor. (sayfa; E.Ç. 190; H.Y. 140)

77 numaralı La Cloche Fêlée / Çatlak Çan şiirinde "halecân" kelimesi (helecan) diye okunmuş. Heyecandan olmalı! Yine aynı şiirde "hançereli çan" tamlaması (hançerdi çan) diye okunmuş. Çan sesi bile Hilmi Yavuz'u uyandıramamış! (sayfa; E.Ç. 192; H.Y.142)

79 numaralı Spleen / Melâl şiirinde "Orada bir yığın mevsimi geçmiş modalar gömülüdür" dizesinde yer alan "geçmiş" sözcüğünü Hilmi Yavuz "geçmiş" diye okuyor. Yine aynı şiirde "haritada" sözcüğünü "haritana" diye okuyor! (sayfa; E.Ç. 194; H.Y.144)

81 numaralı, Spleen / Melâl şiirinde "döktüğü" kelimesi (döndüğü) şeklinde okunmuş. Aynı şiirde "ettiği" sözcüğü (ettiğini) diye okunmuş. Tabî ki canına okunmuş! (sayfa; E.Ç. 197; H.Y.146)

Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz yine aynı şiirde, "kafatasıma" sözcüğünü (kafatasına) diye okumuş. (sayfa; E.Ç. 198; H.Y.146)

91 numaralı A Une Mendiante Rousse / Kırmızı Saçlı Bir Dilenci Kızına şiirinde "çoraplarının" kelimesi (çorapların) diye okunmuştur. Yine aynı şiirde "hançer de" sözcüğü (hançerde) biçiminde okunmuştur. Dahi anlamındaki "de" hal eki zannedilmiş! "sefihlerin gözleri" tamlaması (sefihlerin sözleri) şeklinde okunmuştur. (sayfa; E.Ç. 218; H.Y.159)

Fahri Profesör yanlış okumalarına devam ediyor. 93. Les Sept Vieillards / Yedi İhtiyar şiirinde "safraya batırılmıştı" söz grubu (sofraya batırılmıştı) diye çevriliyor. Hilmi Yavuz "sofrayı" safraya dönüştürüyor. Yine aynı şiirde "sekizincisini"

sözcüğünü (sekizinci) diye okuyor. Son eklerdeki bunalım devam ediyor! (sayfa; E.Ç. 227; H.Y.167)

98 numaralı Le Crepuscule Du Soir / Akşam Alacakaranlığı manzumesinde “şerik-i cinayet” (cinayet ortağı) tamlaması (şerik cinayet: ortak cinayet) şeklinde okunmuş. (sayfa; E.Ç. 239; H.Y.177)

Senior Lecturer Hilmi Yavuz, Danse Macabre / Ölümler Raksı şiirinin daha ilk dizesindeki “asil” kelimesini (asıl) diye okuyor, tabiatıyla dizenin asaleti bozuluyor. (sayfa; E.Ç. 244; H.Y.180)

L'Amour Du Mensonge / Yalan İbtılâsı şiirinde “şafak-ikâd” Hilmi Yavuz tarafından (şafağı ikâd) şeklinde okunmuştur. (sayfa; E.Ç. 248; H.Y.183)

L'Âme Du Vin / Şarabın Rûhu şiirinde “balmumuların altında” söz grubu (balmumların altında) diye okunmuş. (sayfa; E.Ç. 260; H.Y.191)

Fahri Profesör Hilmi Yavuz Le Vin Des Chieffonniers / Paçavracların Şarabı manzumesinde de yanlış okumalarını düzenli bir şekilde sürdürmektedir. “hafiyelere” kelimesini her nasılsa (hâilelere) diye okumakta ısrar ediyor. Hilmi Yavuz bu nasıl asıllarıyla karşılaştırma! (sayfa; E.Ç. 264; H.Y.192)

Hilmi Yavuz'un yanlış okumalarından ünlü Lesbos şiiri de nasibini alıyor. “Sırrına” kelimesini (seyrine) diye okuyor. (sayfa; E.Ç. 278; H.Y.204)

115 numaralı Femmes Damnées / Merdûd Kadınlar manzumesinde bu kez “sapanlar gibi izlerini” söz gurubunu (sapanlar izlerini) diye okuyor. Bu kez aradaki “gibi” edatını buharlaştırıyor. (sayfa; E.Ç. 283; H.Y.207) Yine aynı şiirde “hiçbir şey” sözcüğünü (hiçbir şeyi) diye çeviriyor. (sayfa; E.Ç. 286; H.Y.208)

Hilmi Yavuz 116 numaralı ikinci Femmes Damnées / Merdûd Kadınlar şiirinde “kederleriniz, teskin olunmayan susuzluklarınız” söz grubunu (Kederleriniz, susuzluklarınız) diye çeviriyor. Aradaki “teskin olunmayan” söz gurubunu görmüyor! (sayfa; E.Ç. 289; H.Y.211)

Fahri Profesör Hilmi Yavuz, Un Voyage A Cythère / Cythère Adasına Bir Seyahat şiirinde de yanlış okumalarını sürdürüyor. Yanlış okumadaki kararlılığını takdir etmek gerekir. “ihtiyar bekârların” sözcüğünü (ihtiyar bekârlar) diye okuyor. Son eklerdeki bunalım devam ediyor! (sayfa; E.Ç. 298 H.Y.217)

Le Reniement De Saint Pierre / Saint Pierre'in İrtidâdı şiirinde “etlerine” sözcüğü (etlerini) diye okunmuş. (sayfa; E.Ç. 305 H.Y.222)

La Fin De La Journée / Günün Sonu manzumesinde “hayât” kelimesi Hilmi Yavuz tarafından (hayâ) diye okunmuş. Ne diyelim canı sağolsun. (sayfa; E.Ç. 317)

H.Y.233)

132 numaralı Le Voyage / Seyahat şiirinde “ihtişamı ve sarraflarınız” tabirini Âlişanzade’nin hata-sevap cetveline dikkat etmeksizin yerinde tutuyor. Doğrusu “ihtişamı sarraflarınız” olacak. (sayfa; E.Ç. 324; H.Y.238)

Akademinin övüncü Fahri Profesör yanlış okumalara devam ediyor. 1. A Théodore De Banville / Théodore De Banville’e şiirinde “mimar” kelimesi (mimarî) diye okunmuş. Fazladan bir mensubiyet eki eklenmiş. (sayfa; E.Ç. 331; H.Y.242)

Vers Pour Le Portrait D'Honore Daumier / Honoré Daumier Tasviri İçin Eş’âr manzumesinde “eğlenmeyi” sözcüğü (eğlemneyi) diye okunmuş. (sayfa; E.Ç. 332; H.Y.243)

Hilmi Yavuz Le Calumet De Paix / Sulh Çubuğu şiirinde geçen “hepinizi” kelimesini daha genişleterek (hepimizi) diye okumuş. (sayfa; E.Ç. 335; H.Y.245)

Madrigal Triste / Hazin Şiirler’de “halın” kelimesi (hâlin) olarak okunmuş. Bir uzatma işareti dizenin bütün anlamını değiştirdi. (sayfa; E.Ç. 346; H.Y.254) Hilmi Yavuz bu nasıl asıllarıyla karşılaştırma?!

A Une Malabraise / Malabralı Bir Kadına şiirinde “hayâllerini” sözcüğü (hulyalarını) diye okunmuş. (sayfa; E.Ç. 351; H.Y.257)

Le Monstre Ou Le Paranymphe D'Une Nymphe Macabre / Canavar Yahut Bir Ölü Perisinin Sağdıç şiirinde “adalî” kelimesi (adeli) diye okunmuş. Aynı dörtlükte iki farklı imla ile yazılmış (sayfa; E.Ç. 377; H.Y.278)

Epilogue / Hatime şiirinde “tabyalar” kelimesi (tabyaların) diye okunmuş. Son eklerdeki sıkıntı devam etmekte...(sayfa; E.Ç. 386; H.Y.285)

Hilmi Yavuz kitabın sonunda yer alan Lahika yazısında da yanlış okumalara devam ediyor. “vâhîliği” sözcüğü (vahîyliği) diye okunmuş. (sayfa; E.Ç. 392; H.Y.288)

Aynı Hilmi Yavuz “belâyâ” kelimesini de (belâya) diye okumaktadır. (sayfa; E.Ç. 393; H.Y.289)

Senior Lecturer Hilmi Yavuz “isteseydiniz siz zalimin” söz grubunu (isteseydiniz zalimin) diye okuyarak aradaki siz zamirini görmüyor. (sayfa; E.Ç. 397; H.Y.291) Bu “zırvaları nasıl tevil edeceksin” Hilmi Yavuz!!! (“zırva” tabiri Hilmi Yavuz’a aittir, yoksa benim terbiyem buna müsait değildir)

Böylece Hilmi Yavuz tarafından Fransızca asıllarıyla karşılaştırılarak hazırlanan (!) Elem Çiçekleri baskısı ‘elem’ içinde kalmaya devam ediyor. Hilmi Yavuz Osmanlıca bilmiyor mu ki kitabın sonuna ilave ettiği Abdullah Cevdet’in iki makalesini de Sakine Korkmaz’a çevirtiyor. Bu nasıl yayın!

Bu satırları okuyan değerli okuyucular!

Sanat, bilim ve edebiyat her şeyden önce bir ahlâk sorunudur. Kişinin bağlı bulunduğu bir ahlâk sistemi olmalıdır. Eleştiri bireyi ve toplumları yücelten, yükselten en önemli mekanizmadır. Hayatımız boyunca edebiyat ya da bilimsel ahlakla yapılmış hiçbir eleştiriden kaçınmadık, çekinmedik. Zira akıllı adam sırf kendi aklına güvenen değil başkalarının aklını da kullanan adamdır. En iyi hoca öğrenciliğini ölene dek sürdüren hocadır. Eleştirinin bireyi yetiştiren en önemli eğitim kurumu olduğuna inananlarıdır. Fakat Hilmi Yavuz örneğinde olduğu gibi hiçbir bilimsel ve ahlakî temele oturmaya eleştirilere kulak asmamak seçilecek en iyi yoldur. Zira bu gibiler başkalarının yazdıkları üzerinden konuşan tiplerdir. Kendilerine ait özgün bir düşünceleri yoktur. Biz kendimizle barışık ve ne yapıp yapmadığımızı bilmenin engin huzuru içinde olduğumuzdan Hilmi Yavuz'un bu tip 'sataşmalarına' kayıtsız kaldık. Tebessümle geçiştirdik. Yaşı kemale ermiş bir muhterisin gecikmiş saldırıları olarak hoşgördük. Bu kez de öyle görecektik. Fakat o, ısrarla bizi bu polemik için çekip bundan üç beş yazı malzemesi çıkarabilir miyim diye düşünmüştür. Zira kendisini her bilim ve sanat dalının burcunda görmeye hayal eden fakat hiçbirine ulaşamayan Hilmi Yavuz, kimi zaman ünlü bir romancıya, alanında isim yapmış bir profesöre, bir şaire, bir tenkitçiye, olmadı yurtdışında Hilmi Yavuz'dan habersiz yaşayan insanlara bulaşmaktan kendini alamayan garip bir kişilik sergilemektedir. Kendisinden daha başarılı ve yetenekli gördüğü herkesle kavgalıdır.

O ister ki ülkenin ileri gelen bilim, sanat ve siyaset erbabı tarafından şerefendirilsin, gündeme gelsin, şımartılsın. Ama nafi bekleyiş! Bu ülkede kendi emeği ve yetenekleri üzerinde yükselmiş, sırtını bir yerlere dayamamış hiçbir zekâ ona istediğini vermedi, vermeyecektir.

İmdi bu kadar yanlış okumadan sonra Senior Lecturer ve Fahri Profesör Hilmi Yavuz çıkıp; "ben Ali İhsan Kolcu'ya yanlış yaptım, hata ettim, dürüst davranmadım, kendisi bana kitabın daha dumanı tütmekeyken verdiği ve başına gelen hadiseyi anlattığı halde ben bundan kendime bir çıkar sağlamak hafifliğine düştüm, benim şiirimi eleştirmesinin karşılığı olarak yaygaracılık yaptım" diyecek midir? Sanmam.

Öte yandan kendi hazırladığı Elem Çiçekleri baskısında yaptığı bütün bu yanlışları –durun onun tabiriyle söyleyeyim- "zırvaları" nasıl açıklayacaktır? "Zırva tevil götürmüyor" Senior Lecturer!

*Prof. Dr.

Bir Hülya Adamının Romanı: Ahmet Hamdi Tanpınar

Kibar AYAYDIN

Üzerinde çok yazılıp çizilen ender şahsiyetlerden birisi olan Ahmet Hamdi Tanpınar, kültür ve medeniyetimizin pek çok meselesini; sanatın ve edebiyatın imkânlarıyla dile getirmiş batılıların “sui-generis” dediği özgün bir sanatkârdır. Eskilerin ise “nev’i şahsına münhasır dedikleri” bu tipler hem hayatlarıyla hem de yazdıklarıyla cemiyet nizamına yön vermiş; ya da toplumu şekillendirecek fikir ve sanat hadiselerine büyük oranda tesir etmişlerdir. Bu tip insanları sıradan insanlardan ayıran en önemli farklardan birisi de ele aldıkları konuları, farklı açılardan görüp değerlendirebilme kabiliyetlerine sahip oluşlarıdır.

Entelektüel diye isimlendirebileceğimiz bu insanların olgunlaşma dönemi fikrî ve sosyal buhranların oldukça kesif yaşandığı bir zaman dilimine rastlar. Ferdî hassasiyetlerin ve içtimai dalgalanmaların yaşandığı bir ortamda, onlar; hadiselerin bütün çıldırtıcılığına karşı dirençli bir yapı ortaya koyarak, eserlerinde terkipçi ve analizci bir metodu benimsediler. Dönemin şartları onları çok yönlü olmaya zorladıkları gibi, ferdî algılar da bu kalemlerin olgunlaşmasını hızlandırmıştır. Berkiz Berksoy’un, “Bir Entelektüel Olarak Tanpınar” isimli uzun incelemesinde Tanpınar’ı şu şekilde değerlendirir: “Kesin olan şu ki Tanpınar’ın zihni yüksek ve bağımsız bir mimari. Bu yapının boşluklarını ve zayıflıklarını iyi bildiği için de güçlü. Üstelik yüzleşmelerden korkmayan biri. Çünkü düzmeci, iki yüzlü yaşam biçimini tanımıyor. Ancak çatışmadan yana olduğu pek söylenemez. Olayları, kişileri, karşıdan sabırla izleyen, olanı biteni gören; değerlendiren ve özümlebilir duruma getirmek üzere kalemiyle işe el atan bir hakem Tanpınar. 11 Ocak 1962’de defterine şöyle yazmış: ‘Ben sadece hakem vaziyetindeyim.’ Onun bu sözü, ister istemez Valéry’yi anımsatmaktadır. Tel quel’de bir resim sergisini gezerken gözlemlediği üç kişiyle ilgili olarak Valéry şu notu düşmüş: ‘Sanırım onların her biri benim; bir üst bilinç yöneltebiliyorum, bir yüksek yargılama yetisi bu. Öyle ki insanları mahkûm edebildiğim gibi kutsayabiliyorum da. Tanpınar’ın kendine dönük benzer ve kesin bir hükümde bunduğunu söylemek zor. Bununla birlikte hakkında söylenebilecek asıl

yetkinlik şu: İnsanlara, olgulara, kavramlara çeşitli yüzlerinden bakabilmek; demektir ki birbirinden ayrı hükümler getirebilmek; hattâ 'kısaçgörüş'(Contrepoint) gibi yeni bir kavram ve yöntem getirmek ve böylece kübist metinler kurmak; üstelik her şeyi bir arada: Armoni denilen bütünlükte uzlaştırmak Tanpınar'ın yetkisinde. Hangi metin olursa olsun belli bir makamı olan; şeylerin, zihninde birbirinden bağımsız, ancak bir bütün ve bir düzen içinde seyrettiği bir entelektüel. Yalınkat gerçekçilik anlayışından uzak, sözcüklerin gücüyle yaratılmış edebi metinlerin önemli sahibi." (1) Tanpınar, üzerinde uzun süre daha konuşulmaya ve yazılmaya devam edilecek, yukarıda saydığımız özelliklerin tamamını eserleriyle dile getirmiş bir entelektüeldir. "Modern Türk edebiyatı bir medeniyet kriziyle başlar." İfadesi entelektüel bir bakışın tespitidir. Onun söylemlerinde yer ve zaman itibariyle yeni sentez ve analizlere ulaşılabilen zihni bir yoğunluk vardır. Bu analizci bakışı, eserlerin tamamında görebiliriz. Tanpınar'ın, ele aldığı meseleye olan derin vûkufiyeti; onun sanat-ötesi sezgisiyle birleşince, ortaya dil harikası eserler çıkmıştır.

Tanpınar'ı estetik bir bakışın odak noktasına yerleştiren Orhan Okay, onu anlattığı kitabına "Bir Hülya Adamının Romanı" adını vermiştir. Münevver bir kimliğe sahip olan Orhan Okay, uzun hocalık tecrübeleri yanında, edebiyatın çeşitli konularında fikir beyan eden, bir tarafı Nurettin Topçu idealizmine, bir tarafı da Mehmet Kaplan disiplinine dayanan akademik bir kalemdir. Tanpınar gibi çok yönlü bir sanatkârı kaleme alırken zaman zaman "estet" bir lisan kullandığına şahit oluyoruz. Bu bakış, Okay Hoca'nın sahip olduğu kültürün de bir bakıma dile yansımış halidir. Ele aldığı şahıs Tanpınar olunca onun diliyle kurduğu empati haliyle Orhan Okay'ı estetik olamaya zorlamıştır.

Münevverce bakış, ele alınan konuyu aydınlattığı gibi, aydınlanan her konuyla sanatkâr yeni keşifler yapar. Ve keşiflerin her biri bakışın sahibine ayrı bir iç derinlik ve bir iç huzur sağlar. Münevverin tenvir eden bakışı birçok problemi ortadan kaldırır. Entelektüel bir kimliğe sahip olan Tanpınar, çözümlenmesi, belki en zor olan şahsiyetlerden birisidir. Tanpınar, eserlerinin tamamını "estet" bir bakışla inşa etmiştir. Dilin anlam yumaklarını adeta bir ressam gibi iç içe yedirerek çok farklı tablolara dönüştürmüştür. Daha çok kutsal metinlerin semantik dil birimlerinde görülen bu yapı, Tanpınar'ın Ahmet Haşim ve Yahya Kemal gibi ustalardan aldığı dil zevkinin nazım ve nesire dökülmüş halidir. Günlüklerindeki şu ifadeler Tanpınar'ın dilde ulaşmak istediği ufku göstermesi bakımından önemlidir. "Bir kahramanın en büyük kudreti, her hissi ve düşünceyi âlemşümul dua hâline getirebilmesi, her his ve

düşüncede bütün kâinatı kurabilmesidir. Dua şiirin en yüksek merhalesidir. Ruh kâinatla duada birleşir.”(2) Orhan Okay, Tanpınar’ın Yahya Kemal’le ilgili değerlendirmesini aktarırken bir bakıma Tanpınar’ında dilde izlediği yolu ortaya koyar. “Tanpınar’ a göre Yahya Kemal’in şiirde en önemli başarısı, başka bir deyişle Türk şiirine getirdiği en büyük yenilik dili kullanması yahut bir şiir dilini vücuda getirmesidir. Yahya Kemal’in şiirleri üzerine Tanpınar’ın yazdıkları, programlı bir tahlil değil, daha çok serbest yorum denilebilecek metinlerdir. Bir bakıma sadık bir öğrencinin, bir tilmizin, hocasının şairliğini anlatmasıdır. Sanatkâr ruhlu bir şair gözüyle, belki daha yerinde bir ifadeyle estet gözüyle. Çok defa da şiirin disiplininden dışarı taşarak mitoloji, resim, mimarî, müzik gibi daha farklı kültür ve sanat alanlarının çağrışımlarına açılarak”(3)

Orhan Okay Hoca’nın “Bir Hülya Adamını Romanı Ahmet Hamdi Tanpınar” isimli monografisi bu estet zevkin kelimelere dizilmiş halidir. Sıradan monografilerin dışında, bu kitapta derinden derine kendini hissettiren edebî bir üslup, sanki Tanpınar’la özdeşleşmiş gibidir. Tanpınar’da zaten bir hülya adamı, terkibi bir estet değil midir? “Hayatı ve şahsiyeti üzerine önemli ipuçları taşıyan ve ölümünden kısa bir süre önce kalem aldığı Antalya Mektubunda ‘Ergani Madeni’nde üç yaşında iken bir gün kendime rastladım. Ben sıcak ve buğulu bir camdan karla örtülü bir bayra bakıyordum’ diye başladığı iç dünyasının biyografisinde uzak çocukluk yıllarından gelen izlenimlerini âdeta bir şiir olarak yeniden kurduğu dikkati çeker. Gerek bu mektupta, gerekse diğer eserlerinde sıkça tekrarladığı ve Tanpınar’ın psikolojisini oradan estetiğini ifşa edecek birtakım anahtar kavramlar vardır. Bakmak, lezzet ve hayranlık. Bu üç kavramın ifade ettiği ortak duygu bir kontamplasyon: temaşa psikolojisi ile açıklanabilir. Yukarıdaki cümlede ‘buğulu cam’ sözünün arkasında ise kaybolmaya hazır, nostaljiyle karışık fakat daha çok empresyonist: izlenimci ifade de dikkate alınırsa Tanpınar’ın estetik programının önemli bir parçası ortaya çıkar. Yine aynı mektupta, gençlik yıllarını geçirdiği Antalya’da ‘yavaş yavaş bir hülya adamı’ olduğunu söyler. Bütün bunlar, onun dış varlıkları poetik hatta hissî bir açıdan algıladığının ipuçlarıdır.” (4)

Tanpınar’ı entelektüel yapan kıymetlerin yanında, onun özellikle politik düşüncelerinde bazı saplantılarının olduğu görülmektedir. Günlükleri’ndeki itiraflar onun nasıl bir ruh hali içinde bulunduğunu bize açık bir şekilde göstermektedir. Tanpınar okurları için bu ifadeler oldukça şaşırtıcı olduğu kadar çoğu Tanpınar araştırmacısı için dahi pek çok “sorunsal”ı beraberinde getirmiştir. Türk kültürü, sanatı

hakkında yazıp söyledikleri ile edebiyatımıza kazandırdığı şiir, hikâye, roman ve denemelerinin yanında; en yakın dostları hakkındaki söylemleri, Tanpınar'ı çözümlenmekte insanı zora sokuyor. Bu yönüyle Tanpınar çift yönlü bir karakterdir. Hem görünen yüzü, hem de görünmeyen yüzü var. Görünen yüzüyle Tanpınar, eserlerinde sürekli yeni ufuklar açmaya devam eder. Görünmeyen Tanpınar ise yaşadığı zamanın şartları içinde kendine verilmeyen payelerin, iç sıkıntılarını, devrin siyasi jargonuna uygun bir dille günlüklerine ve mektuplarına yazarak, uğradığı "sükût suikastına" karşı adeta bir intikam alır. Orhan Okay bu durumu kitabın "Politika Batağında Bir Şair" bölümünde net bir şekilde ortaya koyar. "...Tanpınar'ın asıl politik ve daha kötüsü zalimane tavrı 27 Mayıs hükümet darbesi üzerine yazdıklarındandır. 'Suçüstü', 'Yakın Tarihimiz Üzerine Dikkatler' ve 'İçtimai Cürüm ve İnsan Adaleti' başlıklı yazıları onun bibliyografyasına olduğu kadar biyografisine de çamurlanmış sayfalar halinde, girecektir. ...Sanatkârlar, özellikle de edebiyatçılar elbette siyasete, teorik olarak veya bilfiil katılabilirler. Toplum düzenine, yönetime, iktidarın uygulamalarına bir düşünür olarak, bu payeyi biraz daha yükseltelim, filozofça yaklaşmak bütün aydınlar gibi sanatkârların da en tabii hakkıdır. Hatta Tanpınar gibi tarih karşısında ihmal edilmeyecek bir bakış açısı, yaklaşımı ve yorumu olan bir sanatkârın vazifesidir de. Onun, Türkiye'nin siyasi meselelerine duyduğu ilgi bazı romanlarına da yansımış, makalelerinin de konusu olmuştur. Tamamlayamadığı ve ölümünden sonra müsveddeleri düzenlenerek yayımlanan son romanı Aydaki Kadın'ın arka planında Demokrat Parti iktidarının ironik bir kritiği vardır. Bütün bunlar sanatkâr olarak tanıdığımız Tanpınar'ın şahsiyetinde yerlerini bulmuştur. Ancak bu yaklaşım ve yorumlar, iktidarın uygulamalarını alkışlamak yahut yuhalamak(tebcil ve tehzil) seviyesinde, üstelik bir futbol seyircisi galeyanyla olursa bu, entelektüel bir yakışıklık olmuyor. Ölümünden beş altı ay evvel onunla son defa karşılaşan eski öğrencisi ve her zaman dostu Ahmet Muhip 'Görüşmemiz de pek tatlı geçmedi zaten, fakat yine de kucaklaşarak ayrıldık. Siyaset denen şeytanın, en yüce duygularla ve mahz akılla kurulmuş dostlukları bile bozabileceğinden ilk defa o gün korkmuştum' diyor. ...Vefatından on üç gün önce günlüğünün son sayfalarındaki bütün bir hayat hesaplaşmasının satırları arasına bakalım. Politika insanı abrutir(sersemletmek, zihnini bulandırmak) eder mi? Bunu bilmiyorum. Fakat dikkati dağıttığı yahut başka yerlere çektiği, içinden bir şeyler yediği muhakkak. Bazılarını muayyen fikirlerin adamı yapıyor, bir kısmına ihtiraslar aşıyor ve hayatını orada denemeğe, oradan erimek fikrine götürüyor, bir kısmını da kendi içinde, belki

getirdiği ümitsizlik yüzünden dağıtıyor, ayrıca da avare kılıyor. Tanpınar'ın siyasi hayatının şu hikâyesinden her üç sonucun da kendisini tarif ettiğini görmek zor değil. Bu bahis bir şairin, şair ruhlu bir Türk aydınının başarısız siyasi takviminin bir özeti: Ezilmeler, tabasbuslar, kırgınlıklar ve çelişkiler..."(5)

Tanpınar'ın Orhan Okay'ı şaşırttığı gibi, onu sevenlerini de sükûtu hayale uğratabilecek farklı görüşlere sahiptir. Hatta bu durum, Tanpınar okuyucuları tarafından pek hazmedilen şeyler değildir. Yahya Kemal'le ilgili makaleleri ve onunla ilgili yarım kalmış bir monografisi olmasına rağmen sonradan yayınlanan "Günlükleri"nde Yahya Kemal'le ilgili ifadelerini anlamak mümkün gözüküyor. Acaba Yahya Kemal'le ilgili düşünceleri bir "baba" kompleksi içinde alınıp değerlendirilebilir mi? Aslında bu yönüyle Tanpınar tekrar tekrar ele alınıp işlenebilir. Tanpınar, kişiliğinin oluşmaya başladığı zamanlar dilimlerinde; dönemin her türlü baskısını, üzerinde bir libas gibi taşıyan insandır. Bu libası üzerinden çıkarıp attığında çınlıplak kalacağı farkındadır. Daha sonraları söylediği "bir vehim dahi olsa mazi düşüncesine sahip olunması" gerekliliğini babasız kalışın bir serzenişi ya da bir medeniyet krizinin iç sarsıntıları olarak ele almak mümkündür. Baba kompleksi, her alanda yıkılmış, ezilmiş ve dağılmış bir medeniyetin; inşa edici hâkim konumundan uzaklaşmış hali ile şahsiyet sahibi olmak isteyen bir zihnin, onlarla hesaplaşma adına ortaya koyduğu tavidir. Beş Şehir'de bunu açıkça ifade eder. "Mazi daima mevcuttur. Kendimiz olarak yaşayabilmek için, onunla her an hesaplaşmaya ve anlaşmaya mecburuz." (6)

Orhan Okay, son bilgi ve belgeler ışığında Tanpınar'ın bütün özelliklerini gün ışığına çıkarmıştır. Oldukça zor bir uğraş olan Tanpınar monografisi, Orhan Okay'ı; Tanpınar'ın yeni bazı hususiyetlerinin ortaya çıkmasından dolayı, Tanpınar üzerinde daha titiz çalışmaya mecbur bırakmıştır. Özellikle "Tanpınar Günlükleri"nin yayınlanmasından sonra bazı kanaatlerin ve bakış açılarının değiştiği bariz bir şekilde görülmektedir. Hatta bu durum, bazı aydınlar arasında rahatsızlık bile meydana getirmiştir. Orhan Okay, daha önce çeşitli dergilerde yayınlanmış olan yazılarında bazı değişiklikler ve yeni ilaveler yaparak kitaba almıştır. Yine Orhan Okay'ı şaşırtan bir diğer mevzu, Tanpınar'ın bir filmde basit bir figüran oluşuyla bir güzellik yarışmasında jüride yer alması. "Doğrusu bu iki hadise beni de şaşırtıyor. Sanat tarihi, resim jürilerine girmek, felsefe kongrelerine katılmak, film senaryosu yazmak çok tabii de, neden güzellik yarışması? Kabiliyetlerini mi denemek istiyordu, yoksa sadece birer fantezi miydi, açıklaması zor. Üstelik ilerlemiş bir yaşta! Maalesef bunlar hakkında o iki fotoğraf dışında bir bilgiye ulaşamadım. Bugüne kadar da kimsenin

dikkatini çekmemiş. Hele figüranlığı! Bir prodüktör yahut rejisör mü teklif etti? Yahut kendisinden gelen bir istek miydi? Bir defaya mahsus bir şey miydi, yoksa devam edebilecek miydi? Bütün bunlar şimdilik meçhul!" (7) Okay, bütün olumsuzluklara rağmen Tanpınar'ın hakkını teslim ederek, "tahayyülümüzde eski haliyle kalmasını" istemiştir.

Tanpınar'ın sahip olduğu kültürün derinliği, henüz gün ışığına tam manasıyla çıkartılmış değildir. Bunun farkında olan Orhan Okay kitapla ilgili bir söyleşisinde bunu açık ve net bir şekilde ifade eder. "Kendisine karşı duyduğum sempati kadar benimseyemediğim düşünceleri de herhâlde bu çalışmamda okuyucunun da dikkatini çekecektir. Belki sübjektif addedilecek bu taraflarının, gerçekleri örtmeden bazı kanaatlerimi belirtmek manasına geldiğinin anlaşılacağını ümit ederim. Aile fertleri, özellikle babası hakkındaki bilgiler tamamıyla yeni, belki daha da uzayabilecek bir bahisti. O kadarıyla yetindim. Sahip olduğu kültürün kaynaklarını ve bu kültürün kendisinde tezahürlerini göstermeye çalıştım Birkaç yerde Tanpınar'ın Türk ve Batı musikisi ile Batı resim sanatı hakkındaki birikimini vurgulamak istedim. Maalesef bugüne kadar bu alanların uzmanları Tanpınar'ın bu taraflarına eğilmediler. Belki de ilgi de göstermediler. Tanpınar neticede bir edebiyatçıdır ama, sahip olduğu kültürün başka alanlara mensup olanları da ilgilendirmesini istedim. Tanpınar'a ait bir kısmı ilk defa olmak üzere, hemen bütün fotoğrafların ve bazı önemli belgelerin bu kitapta bir araya getirilmesi de başka bir özelliğini teşkil ediyor.(8)

Orhan Okay "Bir Hülya Adamının Romanı" adını verdiği Tanpınar monografisini üç bölüme ayırmış. I. Bölüm; "Çevre, Aile, Mekân", II. Bölüm; Hayat; "Kendine Rastlayan Adam", III. Bölüm; "Hayat Düşünce ve Eser Arasında" adlarıyla oluşmaktadır. Her bölüm alt başlıklara ayrılırken, konunun akışına ve işlenişine uygun belge ve fotoğraflarla desteklenerek görsel bir zenginlik sağlanmıştır. Okay Hoca'nın uzun araştırmalarına dayanan kitap farklı zamanlarda ele alıp işlediği Tanpınar yazılarının da bir bakıma mütemmimi olmuştur. Eser ele alınış şekline, ele geçen en son bilgi ve belgelerin analizine kadar sıkı bir disiplinle yazılmıştır. Tanpınar'ı, eserlerinden hareketle çözümlmek, daha sonra da eserlerinde hayatının izlerini bulabilmek ancak sabırlı araştırmacıların işidir. Tanpınar gibi çok yönlü bir sanatkarın eserleri, pek çok sanat disiplini içerisinde ele alınıp değerlendirilebilecek bir yapıdadır. Orhan Okay "back-ground"u çok geniş olan Tanpınar'ı bu disiplinler arasında "ne anlam ifade ettiğini", bizdeki ve batıdaki hem cinsleriyle karşılaştırarak

ortaya koyar. Orhan Okay, belgelerle bezeli bilgiyi, okuyucunun hazmedebileceği bir dil kıvraklığı ile veriyor. Dolayısıyla Tanpınar okurları, Tanpınar'ı yine onun üslubuna yakın bir lisanla anlamaya çalışıyor. Mektupları, güncesi, anıları ile yekpare bir Tanpınar portresi çıkaran Orhan Okay, eserleriyle sürekli gündemde olan bir sanatkârın adeta rüyalarını yorumlamış, onun Türk Edebiyatı'ndaki önemli yerini tespit etmiştir.

Bütün bu bilgi ve belgeler ışığı altında ele alınabilecek en iyi Tanpınar monografilerinden olan "Bir Hülya Adamının Romanı" hülya ve roman kelimeleri arasında bize Tanpınar'ın ruh dünyasını vermektedir. Kitap, Tanpınar üzerine yazılacak başka eserlere birebir kaynaklık etmesinden, Orhan Okay Hoca gibi, Kaplan Hoca ekolünden gelen multi disiplinler bir anlayışla ele alınmasından dolayı, zengin bir bakış açısı sunmaktadır. Bir Hülya Adamını romanı Selim İleri'nin deyişiyle "Tanpınar'ın edebiyatını sevenler için 'gerçek' bir başucu kitabı" dır. (9)

DİPNOTLAR:

- 1- Berkiz Berksoy, "Bir Entelektüel Olarak Tanpınar" , Doğu Batı Dergisi, Sayı: 37, Mayıs/ Haziran /Temmuz 2006, s.129.
- 2- İnci Enginün-Zeynep Kerman; Günlüklerin Işığında Tanpınar'la Başbaşa, Dergâh Yayınları, İstanbul 2008, s.239
- 3- Orhan Okay; Bir Hülya Adamının Romanı Ahmet Hamdi Tanpınar, Dergâh Yayınları, İstanbul 2010, s.239-240.
- 4- A.g.e. s.344.
- 5- A.g.e, s.272-275-276.
- 6- Ahmet Hamdi Tanpınar; Beş Şehir, Dergâh Yayınları, İstanbul 2003, s.8.
- 8- "Orhan Okay İle Tanpınar Üzerine"; Söyleşi: Musa İğrek: Kitap Zamanı, Sayı:51, 5 Nisan 2010, s.20.
- 9- Orhan Okay; "Biyografi Tarihin Üvey Evladıdır", Konuşan: Nilay Altunay, Türk Edebiyatı Dergisi, Sayı: 438, Nisan 2010, s.5.

9 Haziran Senfonisi

İsmail ÖZMEL

Şair gördün mü hiç bu kadar güzel bahar?
Gök gürleri, yağmur gelir, aranır saçak altı
Sade bir yağmur sesi dökülen oluklardan
Sade yağmur, yağmur sesi
Bulut gölgesi, bulut gölgesi.

Şair gördün mü hiç baharda böyle düğün?
Gök gürlemesi, iri tane, ince saz
Uzaklardan bir ses bateriden, darbukadan.
Tıtır tıtır, teke tek, siğim siğim, iri tane
İnce saz, güzel ahenk, güzel yaz.

Bitti sandık fısıltı, gürültü, tantana
Tekrar döndü geldi yağmur, sağanak
Bitkilere ziyafet tıtır tıtır, tek tek at
Uzanmış sulara belli mutlu tabiat.

Bu kadar güzel yağmur yağmadı Haziran'da
Teke tek, tapur tupur, arada sulusepken
Sicim sicim yağmur, mırıltı, ürperti, figan
Bir kuş konar bir kuş kalkar
Sesler kesilir bir ürperti bir korku
Gökten ne yağdı da kabul etmedi yer
9 Haziran'da böyle yağmur görülmedi.

Kayboldu kuş sesleri, yağmur dolu dolu
Gök gürlemesi yaprak sesi, kuş sesi
Sular yükseliyor heyecan dorukta
Köstebek delikleri doldu sularla.

Yavaşladı yağmur tıtırı kesildi
Bir kuş sesi, bir kuş sesi
Kalmadı bulut gölgesi.
Tabiat ahengiyle geri geldi
Bir kuş, bir kuş daha çiçekler şenlendi.

Her güzelin bir bozarı vardır
Yakar yıkar ama haylazın sonu yok
Eser, savurur sonunda acı duyar.
Susuz kanar, ahenk döner
Dünya döner, devran döner
Tanınmaz olur, saltanatın yerinde yellere eser.

9 Haziran'da bir yağmur senfonisi
Tekrar gök gürlemesi
Yağmur sesi, yar sesi, rüzgâr sesi
Bir küheylan yelesidir.
Korkmaya değmez, sabah gecenin
bitmesidir.

(09.06.2013 Pazar)

Elden Ne Gelir Ölüme

Erdal NOYAN

Ölmeseydin iyiydi be baba
Ama ölüyor işte elden ne gelir
Bak buradayız yine
Çam fidanı getirdik baş ucuna

Alışıyor insan bir zaman sonra
Yokluğuna gidenin
Mizah bile yapabiliyor
Mezarındaki güllerin dikenleri üstüne

Batınca dikenin biri eline
Toprağına düşerken kanı
Rahmetli kızdı diye de ekliyor
İnsan şımarmak istiyor babasının yanında

Rahattasındır umarım
Uzaksındır yerüstü telâşlarımızdan
Dilerim aydınlıktır penceren
Kolay olsun geçişin köprüden.

Ah İstanbul

Murat SOYAK

Gündelik sular da bitmeyen telaş
Hayata çağır an coşkulu deniz
Umudu diri tutan derin mavi
İstanbul içinde 1001 İstanbul

Şirket-i hayriyye vapurları içinde
Eminönü'nden Üsküdar'a gideni
Göge yakışan martılar, martılar
Deli dalga, ak köpük İstanbul

Efsane şehirden gökdelen yapılara
Cümle güzelliği çürüten bir hız
Y a v a ş l a desem kim duyar
Almış yürümüş İstanbul

Niğde

Mehmet BAŞ

Eğri kılıçlar altından geçişini seyrettik aşkın
Şehrin meydanında öylece ağlarken
Bir Selçuklu vaktinin içinden çıkıp gelmiş
Akmedrese'nin taştan kapısına nakış nakış işlenmiş
Binbir gece masallarının bağrında
Bir gül gibi boynunu bükmüş
Bembeyaz bir atın yelesinde
Kıyametin türküsünü söylüyordu
Ne haşmetli bir bakışı vardı anlatamam
Ah ben bu rüyanın tabirini yapamam

Hüdavend Hatun türbesinin duvarındaki
O çift başlı kartalın kanatlarında açılan
Ve dört aslan tasvirinin yelesinde savrulan
Selçuklu vaktinin heybetli duruşuyla
Kalenin üstünde bulut bulut uçuşan

Bor ufuklarında güneşin raks edişini seyrederken
Güneş elma bahçeleri arasından süzülürken
Bir ipek misali dökülürken Derbent'te ay ışığı
Eski bir kilimin deseninde gülümser renkler
Perşembe pazarında renk renk açılırken şemsiyeler
Dört dağın gülüdür açan bu uzayan ovada

Hasan dağından bir türkü çınlarken kulaklarda
Aladağların ak köpüklü suları çağlarken cennetten
Melendiz dağlarının dingin göğünde uçarken şahinler
Vatan ırmağının aktığı bu medeniyet deryasında
Anadolu'nun gül yüzünde açan bir kardelen
Ve Bolkarlardan yankılanan bir bozlaktır Niğde

Vatan Biziz Biz Vatan

Tuğba ÖZENÇ

Bir bedende bin can
İki ayak bir kan
Ya Ahmet ya Ozan
Vatan biziz biz vatan

Ayrı kalsak ölürüz
Yurdu namus görürüz
Vatandaşken gülürüz
Vatan biziz biz vatan

Sırça köşkler verseler
Altın gümüş serseler
Onlar yalnız gölgeler
Vatan biziz biz vatan

Sevda de bize uyar
Aşkı tüm kalpler duyar
Türk sen onları uyar
Vatan biziz biz vatan

Kadir Karaman'ın Şiiri

Muhsin İlyas SUBAŞI

İnsan bilinmeyen bir denklem örgüsüyle doğmuştur. Şöyle çevrenize bakın, hatta dönün en yakınınızdakilere; anneni, babanıza, kardeşlerinize, evladınıza bakın, mutlak surette, bu yaratılışın renkliliğini göreceksiniz. Taş gibi sert, toprak gibi yumuşak, su gibi kucaklayıcı, hava gibi ferahlatıcı mizaçların hepsi "Enasır-ı Erbaa" dediğimiz dört temel değişmezin yansımasıdır sanki. Aslında insan karakteri bu dört temel unsurun kendi içindeki farklılıklarıyla detaylandırılabilir. Taş vardır, granittir, taş vardır yontulup şekillenebilir. Su vardır, durgundur, su vardır denizlerde dalgaya dönüşür, şelalelerde beyaz köpükler halinde yere düşer. Toprak vardır, serttir pişirirsin tuğla olur, toprak vardır pişirirsin dağılıp gider.

Ateş vardır, ısıtır aydınlatır, ateş vardır yakar kavurur.

Bir şairin şiirinden söz ederken bunlara ne gerek vardı diye düşünebilirsiniz. Ancak, şiiri okuduğunuz zaman sizde farklı çağrışımlar yapabiliyorsa, değişik ufuklara kapı açabiliyorsa, mahrem bazı sırların ifşasına yol verebiliyorsa, şiir odur işte! Ben, Kadir Karaman'ın "Söylenti" şiirini okuyunca böyle bir düşünce atmosferine taşındım. Uzunca, ama güzel bir şiir gelin birlikte okuyalım:

SÖYLENTİ

Ya siyah, ya ak diyorlar,
Bir eğri, bir hak diyorlar.
Geleceği görmek için,
Dön, geçmişe bak, diyorlar.

Yerini bil, sen beşersin,
Kendi kuyunu deşersin,
Dikkat et, gâfil düşersin,
Her tarafta fak, diyorlar.

Hep tetik tut vicdanını,
Terk et hanını viranını,
Can yanmadan sen canını,
Az az olsun yak, diyorlar.

Gülün zamansız solsa da,
İçin acıyla dolsa da,
Herkes bulanık olsa da,
Sen duruca ak diyorlar.

İçin dışın olsa gurbet,
Âsi olma, inan, sabret,
Almak istiyorsan ibret,
Sen kendine bak, diyorlar.

Yaşar iken ölmeyene,
Doğruluğa gelmeyene,
Hududunu bilmeyene,
Hudut çizmek hak, diyorlar.

Pişman, sığın, içlen dol, var,
Gizli gizli ağla, yalvar.
Ara, affın için yol var,
Kibri koy, diz çok, diyorlar.

En büyük rakibin, nefsin,
Yen, emsalsiz cengâversin,
Sana köstek, destek sensin,
Düştün doğrul, kalk, diyorlar.

Aciz olduğuna bakma,
Tedbir al, fırsat bırakma,
"Kalp kırma, gel gönlü yıkma!"
Bir kenara çık, diyorlar.

Çılgınlıkları duymayana,
Yiyip, içip doymayana,
Aza razı olmayana,
Ne verilse, çok diyorlar.

Çok emek ver, dök daim ter,
Bu yan öte yandan haber,
Kabul etmez belki makber,
Çok gözyaşı dök, diyorlar.

Katlanırsın baka baka,
Kül eder ha yaka yaka,
Kapılma, aldanma yoka,
Aldanan, ahmak diyorlar.

Temiz olmalı ilk ucu,
Göz, öz, söz çizer sonucu,
Mükemmel sunmuş sunucu,
Anla Hâkim, tek diyorlar.

Özüne tut aynasını,
Çöz varlığın mânâsını,
Ömrün özet binasını,
Yanlış ise yık diyorlar.

İslam âlimleri, mesela İmam-ı Rabbani, Enasır-ı Erbaa'yı konu edinirken onu tamamlayan bazı tasavvufi terimleri de dikkate almış ve " Kalp, Ruh, Sır, Hafi Ahfa" dan söz etmiştir.

"Ruh" bedeni terk edince "kalp" durur. Ya da şöyle diyelim, "kalp" durunca ruh bedenden ayrılır. Bu müthiş bir "sır" dır. Bunun açıktan anlatılmaması ya da anlaşılmasında da "hafi" yani gizli oluşundandır. Yine bu muhteşem iç düzenlemenin açıklanmasında karşılaşılan güçlüğü de "ahfa" olarak kabul ederiz. İmamı Rabbaniye göre, bu insanın sır âleminde ulaştığı en son mertebedir.

Yukarıdaki şiirde, işte bu tasavvufi teslimiyetin yönlendirici dili hâkimdir. İnsanın kendini sorgulamasını esas alan anlatım tarzı, bizim edebiyatımızda elbette ki yeni değildir. Yunus'un bu tarz şiirleri çoktur. "Bir ben vardır benden içerü", mısraı, onun ruh iklimini vermesi bakımından yeterli bir örnektir. O kanaldan gelen tekke şairlerinde de buna benzer çok örnek görürüz. Mevlana bunu daha net bir dille söyler ve "Dön kendine bak", der. Şair de, bu şiirinde şiirin kurallarına aykırı olmasına rağmen üstündeki mısraların getirdiği zaruretten olacak iki defa, "Dön geçmişe bak, diyorlar" ve "Sen kendine bak, diyorlar" ifadelerini kullanır, aslında insanın önce geçmişe bakmasından sonra kendi içine dönüşünün mazi ile geleceğe köprüde görevin kendisi olduğunu söylemek istiyor. Bunu iki mısrasında da "Geleceği görmek için,/Dön, geçmişe bak, diyorlar." ifadeleriyle özel olarak dile getirir:

Şiiri bütünüyle değerlendirdiğimiz zaman, beşerilik vasfıyla varlığını sürdüren insanın, uhrevi tarafına bakması gerektiğini anlatan bir tercihi görürüz. Günün telaşına kendisini kaptıran insanın, hayat suyunun çekip veda vakti gelince çözümü olmayan bir pişmanlığa düştüğünü anlatan bu mısralar, tasavvufun "kendini idrak" meselesini hatırlatmaktadır. Halkta Hakkı arayanlar için bu şiir önemli bir uyarıcı görevi üstleniyor. Şairi bu söyleyişinden dolayı öncelikle kutlamak isterim.

Ancak şiir bütünüyle tasavvufi temaya dayandığı için şekilden ziyade anlam üzerinde durmayı tercih ettim. Çünkü bu şiir, mürşidi kâmilin müridine verdiği tavsiyelerin günümüz diliyle dökümünden ibarettir. Peki, şairin böyle bir özelliği var mı? Sanmıyorum, ama kabul alanı bakımından bu halkanın içinde gözüküyor.

Son söz olarak, bir edebiyat adamının bir şairi değerlendirirken, şiirin işçiliği üzerinde söyleyecekleri de olacaktır. Yukarıya aldığım tekrar meselesi kadar, ciddi bazı kafiye zorlamaları da yok değil. Mesela kıtaları birbiriyle kafiyelendirirken; "bak, fak, yak, ak, hak" dedikten sonra birden dönüp "çok, kalk, çık, çok, dök, ahmak, tek, yık" kelimelerini kullanması, şiirin teknik niteliğini anlama feda ettiğini göstermektedir. Şair bunu da bizim kabulleneceğimiz şekilde başarsaydı ne olurdu? Ortaya yeni bir Yunus şiiri çıkardı. Eh, bunu da yadırgamamak gerekir, yedi yüz yıldır çıkmayan Yunus'u Kadir Karaman'ın şahsından da bekleme hakkımız yoktur elbette.

Şairimize haksızlık etmemek için, onun yine bu ruhaniyet ikliminde gezinen mısralarını bir dantel gibi işlediği ve şiir tekniği ve söyleyişi bakımından daha başarılı olduğu bir şiiriyle yazımı noktalamak istiyorum:

SEHER VAKTİ

İnliyorken seher vakti
Çiçekleri dinledim dün.
Yazan böyle yazmış akdi
Bülbüllerle inledim dün.

Yıldızlar bir bir söndüler
Dualar yere indiler
Misafirler hep döndüler
Ne hâldeyim bilmedim dün.

Bulutlarla birdi gözüm
Yanardağ gibiydi özüm
Secdelerde mahcup yüzüm
Ağladım hep, gülmedim dün.

Zararın... Kârın dediler
Hiçliğin... Varın dediler
Mutluluk... Yarın dediler
Hiç kendime gelmedim dün.

Şâhidimdir tüm mevcudat
Çırtım umutlarda kanat
Emanetmiş can ve hayat
Can verdim de ölmedim dün.

Bir han var ki; çok az, kalan
Gerçek, ne sanılsa yalan
Özüm mü, gözüm mü solan?
Anladım da solmadım dün.

ASGARİ özüne baktı
Ruhunu özlemi yaktı
Külüm su kadar berraktı
Boşaldım da dolmadım dün.

Denemeyi Deneme mi?

Ahmet Vehbi ECER

Erciyes Üniversitesi Türk Dili Bölümü öğretim görevlisi Bekir Oğuzbaşaran'ın yeni basılan kitabının adı Denemeyi Deneme başlığını taşımaktadır. Kitap renkli karton kapak arasında 188 sayfadan oluşmaktadır. Eser yazarımızın öz geçmişi ile başlamaktadır. Burada verilen bilgilere göre sayın Bekir Oğuzbaşaran 1946 yılında Kayseri'de doğmuş, İstanbul üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdikten sonra çalışma hayatına başlamış. Değişik okullarda Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği, bir özel lisede müdürlük yapmanın dışında bir süre Van Üniversitesinde görevlendirilmiş, son olarak -az önce işaret ettiğimiz gibi- Erciyes Üniversitesinde öğretim görevliliğine atanmıştır. Halen orada Türk Dili derslerini okutmaktadır. İlk kitabını (Necip Fazıl'ın Şiiri) 1983 yılında yayınlayan Bekir Oğuzbaşaran'ın bu ilk kitabıyla yayınlanana eser toplamı On sayısına ulaşmıştır. Genel olarak edebiyat ve dil ile ilgili eserler veren yazarımız, şiir kitapları da yayınlamıştır. DENEMEYİ DENEME adlı son eserinde 43 konu başlığı yer almaktadır

Edebiyat alanında "deneme" terimi belli bir yazarın belli bir konu ile ilgili şahsî (kişisel) duygu ve düşüncelerini anlattığı edebi, felsefi ... özellikler taşıyan metindir. Çok eski bir edebi tür değildir. İlk örneğinin Fransız yazarlarından Michel de Montaigne tarafından ilk örneklerinin verildiği anlatılır. 1533-1592 yılları arasında zengin bir aile çocuğu olarak yaşayan Montaigne "Denemeler" başlığı altında yazdığı eseriyle 16. Yüzyılda bu edebiyat türünün ilk örneğini verdi. Bu eserinde iyimseverlik, diğerkâmlık, insan sevgisi, dayanışma, okuma alışkınlığı... gibi konuları işledi. Birçok dillere çevirisi yapılan bu eserin açtığı çığır üzerine birçok yazarlar aynı konuda güçlü eserler verdiler. Benim hatırladığım kadarıyla Edgar Allan Poe, Theophile Gauthier , Anatol France, Hipolyte Taine ...gibileri bunlar arasındadır.

DENEMEYİ DENEME'de de çoğunluğu Türk dini, Türk dili, edebiyatı, edebi yazı örnekleri, hayat, tasavvuf ve özellikle Necip Fazıl Kısakürek konuları ile ilgili denemeler yer almaktadır. Eserde Bekir Oğuzbaşaran'ın denemeleri dışında Kayseri'nin şair ve yazarlarından Sergül Vural Hanımefendinin "Bekir Oğuzbaşaran'ın Gözüyle Necip Fazıl Gerçeği" ve "Son Baharda Necip Fazıl Rüzgârı" başlıklı iki değerlendirmesi ile, Mehmet Tatlısu Beyin "Gerçek Bir Büyükdoğanucudan Muhteşem Bir Necip Fazıl Kitabı" ve Vedat Ali Tok Beyin "Bekir Oğuzbaşaran'dan Necip Fazıl Gerçeği" başlıklı değerlendirme yazıları esere renk katmıştır.

Özgün konuların ve denemelerin bulunduğu bu eserin okunarak değerinin anlaşılmasını tavsiye eder ve DENEMEYİ DENEME yazarımızın şu uzun tavsiye cümlesiyle yazımı sonlandırıyorum:

"Hem çok şey söyleyip, yazıp hem de hiçbir şey söyleyememenin, yazamamanın sırrına ermek isteyenler benim şimdi yaptığım gibi şiirden ve Tasavvuftan, şiir ve Tasavvuf ilişkisinden bahsetsinler...(Sayfa:78)"

Bâbîâli'de Hayat Kitabı

Bir zamanlar siyaset dünyamızın merkezi olan, basın, yayın ve düşünce hayatımızın Türkiye'deki odağı Bâbîâli, bir kitapta yer aldı. Edebiyatçı yazar Mehmet Nuri Yardım Bâbîâli'de Hayat isimli yeni kitabında 26 ünlü gazeteci yazarla yaptığı konuşmaları bir araya getirdi. Eser, nesiller boyu süren ve bugünlerde daha az hatırlanan bir Bâbîâliye açılıyor. Kitapta yer alan sohbet tadındaki söyleşiler, birçok duyanın son seferlerini kaçırmamak ve gerçek Bâbîâli ile tanışmak isteyen herkesi, bugünkü medyanın temellerini atan mücadeleye, çilelere benzersiz tecrübeler ve artık unutulmaya yüz tutan kültür hazinesinin merkezine taşıyor. 30 yıla yakın bir süre içinde yapılan bu konuşmalar, bir bakıma 'Türkiye'nin kalbinin attığı' Bâbîâli'yi daha iyi tanımamızı sağlıyor. Yazar Mehmet Nuri Yardım, kitabın önsözünde şöyle diyor:

"Bâbîâli bir semt olmanın ötesinde muhit, yaşayış

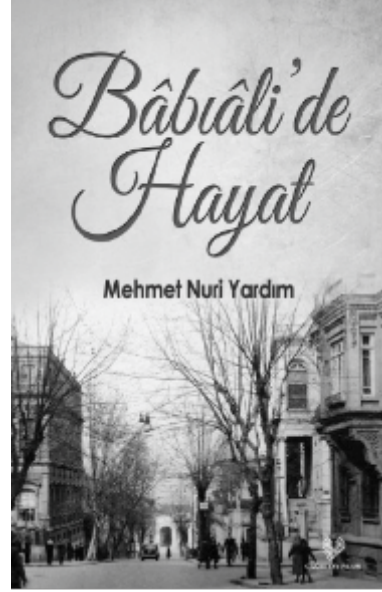
biçimi hatta bütünüyle bir hayattır. Bâbîâli Türkiye'mizin kafası, ruhu ve kalbidir. Sadece bir semt adı değil, düşüncelerin meşheri, ideolojilerin pazarıdır. Osmanlı'da yönetimin merkezidir. Bâbîâli Osmanlı'da olduğu gibi Cumhuriyet devrinde de önemini muhafaza etmiştir. Attilâ İlhan, "Türkiye'nin kalbi İstanbul'da, İstanbul'un kalbi Bâbîâli'de atar." diyordu. Doğrudur. Gazete binaları taşınsa da, yine gazetecilerin buluşma yeri, muhabbet mekânıdır. Kimi Gazeteciler Cemiyeti'ne damlar, kimi Yazarlar Birliği'nde buluşur, kimi Türkocağı'na takılır, kimi ESKADER'in Bâbîâli Sohbetleri'nin tiryakisi olur. Buluşmalar, sohbetler, geçmiş zaman hâtıraları fâsılasız bir şekilde devam edip gider.

Bâbîâli yollarında Namık Kemal'in heyecanını duyar, Ahmet Midhat Efendi'nin heybetli bedenine eşlik eden bastonunun tıkırtılarını işitir, Abdullah Cevdet'in İçtiha'tındaki tartışmalara kulak kesilirsiniz. Süleyman Nazif'in nükteleri eşliğinde atılan kahkahalar etrafta çınlar. Devir geçer ve Reşat Nuri, Çalıkuşu romanı koltuğunun altında gazete idarehanelerini arşınlamaktadır. Peyami Safa ve Kemal Tahir polisiye romanlarının tefrikalarını yetiştirmektedir. Bâbîâli şenliktir, güzellemedir, hâfızadır. Eski gazetelerin mekânları korunmalı, ünlü gazetecilerin isimleri duvarlara çakılmalıdır. Kültür canlıdır ve geleceğe taşınmalıdır. Bu semtte yıllardır hizmet veren kültür sanat mahfillerinin yöneticileriyle görüşülmeli, çünkü aydınlarımız, gelecek nesillerle tanıştırılmalıdır."

A. Rahim Balcıoğlu, Ahmet Kabaklı, Ahmet Özdemir, Altan Deliorman, Aydi Erol, Beşir Ayvazoğlu, Celalettin Bilginer, Cumhur Kılıççoğlu, Dursun Gürlek, Ergun Göze, Ferit Ragıp Tuncor, Gürbüz Azak, Hüseyin Movit, İsmet Bozdağ, Lütfü Oflaz, Nezih İzmiroğulları, Osman Akkuşak, Olcay Yazıcı, Recep Ekicigil, Ünal Sakman, Vecdi Bürün, Vehbi Vakkasoğlu, Vehip Sinan, Yağmur Atsız, Yalçın Tokar, Ziyad Ebüzziya gibi değerli simalar, eski Bâbîâli ile bugünkü basın yayın dünyasını buluşturuyor. Keyifli bir yolculuğun yaşandığı kitap, son yarım yüzyılın basın, yayın, kültür dünyasından önemli kesitler sunuyor.

Çağrı Yayınları : Tel : 0.212.516.20.80

e-posta : cagri@cagri.com.tr

karan ofset

■ matbaa ■ form ■ dijital

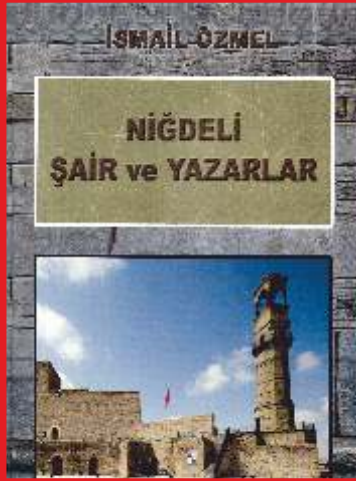
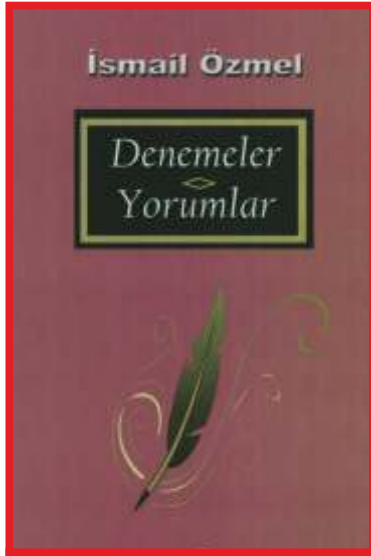
- KURUMSAL KİMLİK
- MATBU EVRAK
- KARTVİZİT
- KATALOG
- AFİŞ - BROŞÜR
- DERGİ - KİTAP
- MASA İSİMLİKLERİ
- SÜREKLİ FORM
- PLAKET
- DAVETİYE
- EŞANTİYON
- CİLT - KAŞE
- TAKVİM
- ETİKET

Tel : 0.388 233 66 22 • Faks: 0.388 233 88 11

Gsm: 0.532 706 55 46

e-mail: karanofset@hotmail.com

www.karanofset.com.tr

Yeni Çarşı Merkezi
B Blok 1/5 • NİĞDE
Tel: 0.388 213 12 50 - 233 35 45